

MUITINĖS DEPARTAMENTO PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS
FINANSŲ MINISTERIJOS GENERALINIO DIREKTORIAUS
Į S A K Y M A S

**DĖL MUITINĖS MOBILIŲJŲ GRUPIŲ PAREIGŪNŲ, DIRBANČIŲ SU MUITINĖS
LAIVU, DARBO NUOSTATŲ, MUITINĖS NARŲ GRUPĖS DARBO
ORGANIZAVIMO NUOSTATŲ IR MUITINĖS NARŲ DARBŲ SAUGOS
TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2008 m. kovo 17 d. Nr. 1B-190
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos muitinės įstatymo (Žin., 2004, Nr. [73-2517](#)) 19 straipsniu ir 20 straipsnio 2 dalimi bei 3 dalies 2, 3, 5, 6 ir 13 punktais,

t v i r t i n u pridedamus:

1. Muitinės mobiliųjų grupių pareigūnų, dirbančių su muitinės laivu, darbo nuostatus.
2. Muitinės narų grupės darbo organizavimo nuostatus.
3. Muitinės narų darbų saugos taisyklės.

L. E. GENERALINIO DIREKTORIAUS PAREIGAS

RAMUTĖ LIUPKEVIČIENĖ

PATVIRTINTA

Muitinės departamento generalinio
direktoriaus 2008 m. kovo 17 d. įsakymu
Nr. 1B-190

**MUITINĖS MOBILIŲJŲ GRUPIŲ PAREIGŪNŲ, DIRBANČIŲ SU MUITINĖS
LAIVU, DARBO NUOSTATAI**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Muitinės mobiliųjų grupių pareigūnų, dirbančių su muitinės laivu, darbo nuostatai (toliau – Nuostatai) reglamentuoja Lietuvos Respublikos muitinės (toliau – muitinė) mobiliųjų grupių pareigūnų, dirbančių su muitinės laivu, darbo organizavimo ir jų atliekamo laivų stabdymo, tikrinimo ir sulaikymo tvarką.

2. Nuostatuose vartojamos sąvokos:

Laivas – bet kurio tipo vandens transporto priemonė.

Laivo kapitonas – asmuo, vadovaujantis laivo įgulai ir valdantis laivą.

Muitinės laivas – laivas, įregistruotas Lietuvos Respublikos vidaus vandenų laivų registre ir muitinės naudojamas tarnybos užduotims vidaus vandenyse ir pakrančių plaukiojimo rajonuose atlikti.

Laivavedys – muitinės mobiliosios grupės (toliau – MG) patrulio pareigūnas, turintis reikiamą kvalifikaciją, patvirtintą diplomu, ir galiojantį Valstybinės vidaus vandenų laivybos inspekcijos išduotą motorinio pramoginio laivo laivavedžio kvalifikacijos liudijimą arba motorinio pramoginio laivo laivavedžio tarptautinį kvalifikacijos liudijimą, kuriame nurodyta, kokio galingumo laivą jis gali valdyti.

Laivo tikrinimas (toliau – tikrinimas) – Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje, uoste, vidaus vandenyse esančio (sustabdyto) laivo, jo įgulos, keleivių, taip pat juo gabenamų prekių (daiktų) ir su jų gabenimu susijusių dokumentų apžiūra ir (arba) muitinis tikrinimas.

Krovinio dokumentai – su laivu gabenamomis prekėmis (daiktais) susiję dokumentai.

Kitos Nuostatuose vartojamos sąvokos atitinka 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamente (EEB) Nr. 2913/92, nustatančiame Bendrijos muitinės kodeksą (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 2 skyrius, 4 tomas, p. 307), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2006 m. lapkričio 20 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1791/2006 (OL 2006 L 363, p. 1), Lietuvos Respublikos muitinės įstatyme (Žin., 2004, Nr. [73-2517](#)), Muitinės mobiliųjų grupių darbo organizavimo nuostatuose, patvirtintuose Muitinės departamento generalinio direktoriaus 2004 m. lapkričio 23 d. įsakymu Nr. 1B-1048 (Žin., 2004, Nr. [172-6370](#)), kituose muitų teisės aktuose bei laivybą reglamentuojančiuose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

II. MUITINĖS LAIVO PASKIRTIS

3. Muitinės laivas gali būti naudojamas:
 - 3.1. patruliavimui jūroje ir uostų akvatorijose;
 - 3.2. aptarnauti muitinės narus atliekant laivo (žemiau vaterlinijos) tikrinimą ir (arba) krantinės apžiūrą;
 - 3.3. laivų (išskyrus nurodytų Nuostatų 67 punkte) stabdymui, tikrinimui ir palydai į tikrinimo vietą arba uostą;
 - 3.4. tikrinant ir sulaikant asmenis, prekes (daiktus), plaukiojimo priemones;
 - 3.5. žmonių gelbėjimo atveju;
 - 3.6. vykdant bendras operacijas su kitomis valstybės institucijomis ir pratybų metu;
 - 3.7. vykdant operatyvines ir prevencines priemones, užkertančias kelią neteisėtam prekių, ginklų, šaudmenų, narkotinių medžiagų gabenimui Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje, Kuršių mariose ir uostų akvatorijose;
 - 3.8. muitinės reprezentacijos tikslams;
 - 3.9. vykdant kitas Nuostatų 5 punkte nurodytų pareigūnų ir padalinių pavestas užduotis.
4. Sudarytų bendradarbiavimo sutarčių pagrindu ir Nuostatų nustatyta tvarka muitinės laivas gali būti naudojamas teikiant pagalbą kitoms kontrolę atliekančioms valstybės institucijoms, vykdant jų kompetencijai priskirtą teisės aktų pažeidimų prevenciją.

III. MUITINĖS MOBILIŲJŲ GRUPIŲ PAREIGŪNŲ, DIRBANČIŲ SU MUITINĖS LAIVU, DARBO ORGANIZAVIMAS

5. MG pareigūnų, dirbančių su muitinės laivu, darbą organizuoja ir kontroliuoja teritorinės muitinės Pažeidimų prevencijos skyriaus Mobiliosios grupės poskyrio (toliau – TM PPS MGP) viršininkas. MG pareigūnų, dirbančių su muitinės laivu, veiklos kontrolę taip pat gali vykdyti teritorinės muitinės Pažeidimų prevencijos skyriaus (toliau – PPS) viršininkas, jo pavaduotojas, teritorinės muitinės viršininkas, jo pavaduotojas, kuruojantis PPS darbą, Lietuvos Respublikos muitinės Ryšių valdymo centras (toliau – RVC) bei Muitinės departamento generalinis direktorius ar jo įgalioti pareigūnai.
6. RVC pareigūnai esant tarnybiniam būtinumui koordinuoja ir kontroliuoja MG pareigūnų, dirbančių su muitinės laivu, veiklą vykdomų operacijų metu ar realizuojant gautą operatyvią informaciją apie muitų teisės aktų pažeidimus. Minėtais atvejais RVC pareigūnų nurodymai yra privalomi vykdyti.
7. MG pareigūnai su muitinės laivu dirba pamainomis pagal iš anksto vieno mėnesio laikotarpiui sudarytą darbo grafiką, taikant suminę darbo laiko apskaitą.
8. Muitinės laivas žymimas skiriamaisiais muitinės ženklais bei specialiais šviesos ir garso signalais.
9. Esant tarnybiniam būtinumui kartu su MG pareigūnais MG patrulyje gali dirbti teritorinės muitinės, Muitinės kriminalinės tarnybos ir Muitinės departamento pareigūnai, kurių pareigybių aprašymuose yra numatytas darbas su muitinės laivu, arba teritorinės muitinės viršininko, Muitinės kriminalinės tarnybos direktoriaus ar Muitinės departamento generalinio direktoriaus nurodymu vykdantys tikslines tikrinimo funkcijas arba suteikiantys

ekspertų pagalbą MG pareigūnams, taip pat kitų kontrolę atliekančių valstybės institucijų įgalioti pareigūnai.

10. Teisę vairuoti muitinės laivą turi tik laivavedys.

11. Bendri veiksmai (tikrinimo, mokymo ir kt.) su kitos institucijos pareigūnais nustatomi atskiruose tarpžinybiniuose susitarimuose dėl bendradarbiavimo.

12. MG patrulio pareigūnų darbą su muitinės laivu gali stebėti mokymo įstaigų, rengiančių muitinės veiklos specialistus, klausytojai ir studentai, valstybės institucijų, užsienio valstybių muitinės pareigūnai, dirbantys kartu su Lietuvos Respublikos muitinės pareigūnais arba atvykę keitimosi patirtimi ar kitais tikslais.

13. MG patrulio pareigūnų, dirbančių su muitinės laivu, darbo priemonės sudaro:

13.1. muitinės laivas;

13.2. šaunamieji ginklai (jeigu jie skirti) ir specialiosios priemonės;

13.3. apšvietimo priemonės;

13.4. ryšio ir signalizacijos priemonės;

13.5. tikrinimo vietos žymėjimo priemonės;

13.6. kitos būtinos priemonės, atsižvelgiant į tarnybos ypatybes.

14. Muitinės laivas gali būti aprūpintas specialia įranga, leidžiančia identifikuoti jo buvimo vietą ir judėjimą.

15. MG patrulio pareigūnų darbas su muitinės laivu gali būti organizuojamas ir vykdomas derinant jį su muitinės narų grupės darbo organizavimo procesu.

16. Laivavedys darbo su muitinės laivu metu privalo turėti:

16.1. tikrinimo vietos žymėjimo priemonės;

16.2. ryšio ir signalizacijos priemonės;

16.3. šaunamąjį ginklą (jeigu jis skirtas);

16.4. signalines šviesas ir ženklus (darbui uosto akvatorijoje);

16.5. gelbėjimosi liemenes, kurias visiems muitinės laive esantiems žmonėms privaloma vilkėti visą buvimo jame laiką;

16.6. gelbėjimo ratą;

16.7. įjungtą nešiojamąją radijo stotį arba tarnybinį mobilųjį telefoną;

16.8. nešiojamąjį prožektorį;

16.9. vaistinėlę;

16.10. įrankius ir kitus darbui reikalingus daiktus.

17. Transporto priemonę su priekaba, ant kurios pakrautas muitinės laivas, vairuojantis muitinės pareigūnas arba darbuotojas turi turėti vairuotojo pažymėjimą, kuris suteikia teisę vairuoti atitinkamos kategorijos transporto priemonės, ir pažymėjimą, suteikiantį teisę vairuoti transporto priemones su specialiaisiais garso ir šviesos signalais.

18. TM PPS MGP viršininkui skyrus MG patrulio pareigūnams tarnybos užduotį ir nurodžius, kokia tvarka ją vykdyti, muitinės laivo žurnale (1 priedas) laivavedys turi pažymėti visus duotus nurodymus dėl užduoties bei kitą susijusią su užduotimi informaciją (kada, kas, kam nurodyta, kokios priemonės skirtos, užduoties vykdymo laikas ir rezultatai bei kita aktuali informacija).

19. Muitinės laivas į vandenį gali būti nuleistas ir pakeltas iš vandens tik laivavedžio nurodymu.

20. Laivavedys atsako už muitinės laivo paruošimą plaukimui, muitinės laivo ir jo įrangos, jame esančių žmonių saugumą plaukimo metu.

21. Prieš įlipdamas į muitinės laivą laivavedys turi užsivilkti gelbėjimosi liemenę ir kontroliuoti, kad kiti muitinės laive esantys žmonės jas dėvėtų plaukimo metu.

22. Ruošdamas muitinės laivą išplaukti laivavedys privalo:

22.1. apžiūrėti muitinės laivo korpusą;

22.2. patikrinti muitinės laivo įrangos sukomplektavimą. Komplekte privalo būti gesintuvas, kompasas, mobilusis GPS imtuvas, irklai, piltuvėlis benzino atsargoms papildyti, avarinis peilis, švartavimosi lynai, navigaciniai žibintai pagal 1972 m. tarptautinės

konvencijos dėl tarptautinių taisyklių, padedančių išvengti laivų susidūrimų jūroje (COLREG-72), reikalavimus;

22.3. patikrinti tepalo ir benzino kiekį bakeliuose, jei reikia, papildyti;

22.4. nuimti prie variklio kojos esantį transportavimo stabdį;

22.5. nuleidus maitinės laivą į vandenį, įjungti masę;

22.6. nuleisti variklio koją;

22.7. patikrinti vairo mechanizmą;

22.8. paspaudus guminę benzino kriaušę, benzina papildomai paduoti į karbiuratorių.

Šis veiksmas atliekamas tol, kol guminė kuro kriaušė prisipildo benzino;

22.9. įkišti užvedimo raktelį;

22.10. paspausti užvedimo raktelį į vidų, sukti raktelį ir starteriu užvesti variklį;

22.11. paleidus variklį, būtina įsitikinti, jog aušinimo sistema dirba;

22.12. variklį pašildyti ne trumpiau kaip 5 min. (esant oro temperatūrai +18° C) arba tol, kol laisvos variklio apsukos nenukris iki 950 aps./min.

23. Naudojantis maitinės laivu, apsauginio rakto lynas turi būti pritvirtintas prie maitinės laivą vairuojančio pareigūno rankos riešo arba gelbėjimosi liemenės. Nesinaudojant maitinės laivu, apsauginis raktas turi būti ištrauktas.

24. Naudojantis maitinės laivu, turi būti vadovaujama Vidaus vandenų laivybos taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 1999 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 268 (Žin., 1999, Nr. [60-1970](#)).

25. Laivavedys, naudodamas maitinės laivą:

25.1. visoje Klaipėdos valstybinio jūrų uosto teritorijoje ir akvatorijoje vadovaujasi Klaipėdos valstybinio jūrų uosto laivybos taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos 1998 m. liepos 16 d. įsakymu Nr. 286 (Žin., 1998, Nr. [69-2025](#); 2003, Nr. [113-5086](#));

25.2. Būtingės naftos terminalo akvatorijoje, laivybos koridoriuje ir inkaravimosi rajone vadovaujasi Būtingės naftos terminalo laivybos taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2000 m. rugsėjo 18 d. įsakymu Nr. 248 (Žin., 2000, Nr. [81-2472](#));

25.3. visoje Šventosios valstybinio jūrų uosto teritorijoje ir akvatorijoje, vadovaujasi Šventosios valstybinio jūrų uosto laivybos taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2007 m. kovo 28 d. įsakymu Nr. 3-105 (Žin., 2007, Nr. [53-2073](#)).

26. Maitinės narams atliekant povandeninius darbus turi būti laikomasi šių saugumo reikalavimų:

26.1. ant tikrinamų laivų turi būti iškabinti perspėjamieji užrašai apie esančius po vandeniu narus;

26.2. uosto akvatorijoje ir jūroje turi būti naudojamos signalinės šviesos ir ženklai, atitinkantys 1972 m. tarptautinės konvencijos dėl tarptautinių taisyklių, padedančių išvengti laivų susidūrimų jūroje (COLREG-72) reikalavimus;

26.3. vidaus vandenyse turi būti naudojamos signalinės šviesos ir ženklai, atitinkantys Vidaus vandenų laivybos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 1999 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 268, reikalavimus.

27. Laivavedys turi teisę pasirinkti tą plaukimo kelią, kurį laiko reikalingu.

28. Laivavedys asmeniškai stebi maitinės laivo plaukimo maršrutą (vizualiai ar techninėmis priemonėmis) arba paveda tai daryti kitam MG patrulio pareigūnui. Šiuo atveju laivavedžio nurodymas yra privalomas vykdyti.

29. Plaukimo metu laivavedys privalo kontroliuoti hidrometeorologinės, navigacinės, laivų judėjimo informacijos gavimą laiku, ją analizuoti ir naudoti saugiam maitinės laivo plaukimui užtikrinti.

30. Prieš atlikdamas staigius posūkius laivavedys visada turi informuoti apie šį veiksmą visus maitinės laive esančius asmenis.

31. Plaukiant maitinės laivo variklio apsukos negali viršyti techninėje dokumentacijoje

nustatytų maksimalių variklio apsukų.

32. Muitinės laive privalo nuolat būti įjungtas navigacinis žiburys pagal 1972 m. tarptautinės konvencijos dėl tarptautinių taisyklių, padedančių išvengti laivų susidūrimų jūroje (COLREG-72), reikalavimus.

33. Plaukiant muitinės laivu reikia pasirinkti tokį saugų greitį, jog būtų įmanoma išvengti susidūrimų su staiga atsiradusiomis kliūtimis.

34. Ypatingos situacijos muitinės laivo darbo metu yra šios:

34.1. muitinės laive arba pavojingai arti jo įvyksta gaisras;

34.2. muitinės laivui padaroma pavojinga žala dėl susidūrimo su kitais laivais, dėl audringo oro, ledų, gedimų bei kitų priežasčių;

34.3. daromi teisės pažeidimai, gresiantys muitinės laivo ir jame esančių žmonių saugumui;

34.4. muitinės laive įvyksta nelaimingi atsitikimai su žmonėmis;

34.5. reikalinga neatidėliotina pagalba kitiems laivams arba žmonėms už muitinės laivo ribų.

35. Pagrindinis laivavedžio ir muitinės laive esančių asmenų uždavinys ypatingos situacijos atveju, aptikus avarinės situacijos požymius arba gavus avarinį perspėjimą, yra žmogaus gyvybės išsaugojimo užtikrinimas. Šiam tikslui privalo būti skiriami visi tolesni laivavedžio ir muitinės laive esančių asmenų veiksmai.

36. Naudojant muitinės laivą draudžiama:

36.1. naudoti jį ne pagal paskirtį;

36.2. rūkyti muitinės laive ar naudoti atvirą liepsną;

36.3. plaukti muitinės laivu be gelbėjimosi liemenių ar hidrokostiumų;

36.4. pažeidinėti Vidaus vandenų laivybos taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 1999 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 268, ir kitus saugią laivybą reglamentuojančius teisės aktus;

36.5. švartuotis prie krantinių ar laivų, jeigu tai nėra būtina;

36.6. muitinės laivu atlikti buksyravimo darbus;

36.7. plaukti neprisitvirtinus prie gelbėjimosi liemenės avarinio variklio sustabdymo raktelio;

36.8. jei nebūtina, plaukiant dideliu greičiu daryti staigius posūkius arba staigiai pradėti judėti ar stabdyti;

36.9. kilus grėsmei asmenims, esantiems muitinės laive, bei muitinės laivo saugumui, tamsiuoju paros metu plaukti su maksimaliomis variklio apsukomis;

36.10. plaukti esant blogoms meteorologinėms sąlygoms;

36.11. viršyti nustatytas muitinės laivo talpos ir keliamosios galios normas;

36.12. stovėti muitinės laivo eigos metu, pereiti iš vienos vietos į kitą be laivavedžio leidimo.

37. Baigęs darbą laivavedys pristato tvarkingą muitinės laivą ir jame esančias sukomplektuotas darbo priemones į saugojimo vietą.

38. Muitinės laivo saugojimo ir techninės priežiūros tvarką nustato teritorinės muitinės viršininkas.

39. Apie sugadintą, netvarkingą, prarastą muitinės laivą ar kitą darbo priemonę laivavedys raštu informuoja TM PPS MGP viršininką ir tai įrašo į muitinės laivo žurnalą.

IV. MUITINĖS LAIVO ŽURNALO PILDYMO TVARKA

40. Muitinės laivo žurnalas (toliau – žurnalas) yra oficialus dokumentas, kuriame žymima muitinės laivo veikla ir jo mechanizmų darbo rodikliai per parą.

41. Žurnalas pildomas muitinės laivuose, plaukiojančiuose vietinio ir pakrančių plaukiojimo rajonuose.

42. Visi žurnalo lapai turi būti numeruoti ir surišti.

43. Žurnalą pildo laivavedys. Laivavedys kiekvieno žurnalo lapo gale tvirtina įrašus savo parašu ir asmeniniu spaudu. Kiti įgalioti muitinės pareigūnai gali tikrinti žurnalo turinį, jo pildymo kokybę, bet negali taisyti esamų įrašų ir daryti naujų įrašų.

44. Žurnalas pildomas aiškiai ir įskaitomai, įrašai daromi kiekvienoje eilutėje iki pat krašto, jie turi būti trumpi, suprantami vienareikšmiškai.

45. Laivavedys žurnale įrašo savo vardą ir pavardę, kitų muitinės laive esančių pareigūnų pareigas, vardus ir pavardes. Muitinės laivo naudojimosi pabaigoje po žodžių „Muitinės laivą perdaviau“ jis pasirašo.

46. Klaidingų įrašų taisymus žurnale atlieka laivavedys, užbraukdamas plona linija klaidingą įrašą ir šalia užrašydamas teisingą. Taisymas tvirtinamas laivavedžio parašu. Taisyti žurnalo įrašus be taisymo patvirtinimo draudžiama.

47. Žurnalą pabaigus, jis saugomas vienerius metus, po to perduodamas saugoti į archyvą.

48. Žurnalas pildomas taip:

48.1. laikas rašomas valandomis ir minutėmis, kurios atskiriamos tašku (pvz., 00.00);

48.2. vėjo kryptis užrašoma laipsniais, greitis – metrais per sekundę (pvz., 210-7);

48.3. oro būklė užrašoma taip: skaitiklyje įrašomi meteorologiniai reiškiniai sutartiniais sutrumpinimais: S – sausa, L – lietus, R – rūkas, A – apledėjimas, Š – šerkšnas, Ž – žaibavimas; vardiklyje įrašomas debesuotumas pagal dešimtbalę sistemą ir matomumas jūrmylėmis (pvz., L/8-2);

48.4. vandens paviršius įvertinamas bangų aukščiu metrais (pvz., 0.3);

48.5. kiti duomenys įrašomi vienetais, nurodytais skilties pavadinime. Reikalingi duomenys, kuriems žurnalo lapo kairėje pusėje nenumatytos skiltys, įrašomi lapo apačioje;

48.6. muitinės laivo kursas ir kryptis įrašomi lapo apačioje;

48.7. plaukiojimo rajonas įrašomas lapo viršuje: jūra, uosto akvatorija, marios, upė, jūrinis reidas, laivų remonto įmonė, laivybinis kanalas ir t. t.;

48.8. plaukimo data įrašoma lapo viršuje.

V. MUITINĖS MOBILIŲŲ GRUPIŲ PAREIGŪNŲ VEIKSMAI ATLIEKANT LAIVŲ STABDYMĄ, TIKRINIMĄ IR SULAIKYMĄ

49. Atlikdami laivų stabdymą, tikrinimą ir sulaikymą MG patrulio pareigūnai privalo vadovautis Nuostatais, kitais muitų teisės aktais ir laivybą reglamentuojančiais Lietuvos Respublikos teisės aktais bei tarptautinėmis sutartimis.

50. Sustabdyti laivą, plaukiantį Lietuvos Respublikos teritorine jūra, uosto akvatorijoje, vidaus vandenyse, ir jį tikrinti MG patrulio pareigūnai gali šiais atvejais:

50.1. kai neiškelta laivo vėliava, laivas neatsako į paklausimo signalus (radijo, garsinius, pirotechninius ar kitus). Signalas duodamas tokiu nuotoliu, kad stabdomo laivo įgula jį pamatytų (išgirstų);

50.2. kai laivas yra tokioje vietoje, kur oficialiai uždrausta plaukioti;

50.3. kai laivas įplaukia (išplaukia) į neskirtus laivybai uostus (reidus);

50.4. kai laivas sustoja, iš jo išlaipinami (įlaipinami) žmonės, iškraunamos (pakraunamos) prekės (daiktai) nenustatytoje vietoje arba nustatytoje vietoje, bet be atitinkamo leidimo, iš laivo nuleidžiamos į vandenį plaukiojimo priemonės;

50.5. kai laivas išplaukia iš uosto be kompetentingų institucijų leidimo;

50.6. kai laive neteisėtai vykdoma komercinė ar kita veikla;

50.7. esant teisės aktų nustatytiems rizikos požymiams ar gavus išankstinės informacijos apie galimą muitų teisės aktų pažeidimą.

51. Nurodymas stabdomo laivo kapitoniui sustoti perduodamas tarptautinių signalų kodu, garsiniais, šviesos, pirotechniniais signalais arba ultratrumpųjų bangų (UTB) radijo stoties kanalu. MG patrulio pareigūnų stabdomo laivo kapitonas privalo nedelsdamas sustabdyti laivą ir leisti jį patikrinti.

52. Tikrinimas gali būti vykdomas laivui stovint uoste arba reide. MG patrulio pareigūnai, atlikdami tikrinimą, privalo kuo mažiau trukdyti įgulos darbui bei nesukelti pavojaus žmonių gyvybėms, laivo ir krovinio saugumui bei grėsmės jūros aplinkai.

53. MG patrulio pareigūnai laivus tikrinimui pasirenka Muitinės departamento generalinio direktoriaus nustatyta tvarka arba gavę informacijos apie galimus pažeidimus.

54. MG patrulio pareigūnai į sustabdytą (atrinktą tikrinti) laivą sulipa vilkėdami tarnybines uniformas, turėdami tarnybinius pažymėjimus, tikrinimui reikalingą ekipuotę, įrangą, priemones, reikmenis.

55. Muitinės laivui prisišvartavus prie sustabdyto (atrinkto tikrinti) laivo, krantinės ar prieplaukos, jame būtinai privalo likti laivavedys arba kitas MG patrulio pareigūnas, atsakingas už muitinės laivo apsaugą. Jis turi žinoti, kur yra laivavedys ir kiti MG patrulio pareigūnai, ir galėti su jais susisiekti.

56. MG patrulio pareigūnams sulipus į sustabdytą (atrinktą tikrinti) laivą, tikrinimo vadovas privalo:

56.1. prisistatyti laivo kapitonui, nurodydamas savo pareigas, vardą, pavardę, ir parodyti tarnybinių pažymėjimą;

56.2. informuoti laivo kapitoną apie laivo sustabdymo (atrankimo tikrinti) priežastis, muitinės pareigūnų atvykimo tikslą ir tikrinimo tvarką;

56.3. pareikalauti iš laivo kapitono pateikti krovinio dokumentus ir tikrinimo metu nutraukti radijo stočių darbą;

56.4. teisės aktų nustatyta tvarka organizuoti tikrinimą.

57. Laivas tikrinamas dalyvaujant kapitonui arba jo įgaliotiems asmenims.

58. Tikrinimas gali būti:

58.1. dalinis, kai patikrinus krovinio dokumentus ir apžiūrėjus pagrindines laivo patalpas nenustatoma akivaizdaus pagrindo detaliam tikrinimui;

58.2. detalus, kai dalinio tikrinimo metu arba pagal muitinės turimą informaciją nustatoma, jog yra akivaizdus pagrindas detaliam tikrinimui. Detalaus tikrinimo metu tikrinami krovinio dokumentai, visos arba muitinės pareigūnų pasirinktos laivo patalpos, gali būti išardomos atskiros laivo dalys, nuimamos muitinės ar kitos plombos bei atidaromos plombuotos patalpos, ertmės, konteineriai, iškraunamos prekės (daiktai) ar atplėšiamos prekių (daiktų) pakuotės.

59. Akivaizdus pagrindas detaliam tikrinimui yra tuomet, kai yra bent vienas iš šių rizikos kriterijų:

59.1. patikrinus krovinio dokumentus nustatoma, kad įrašai juose neatitinka tikrovės;

59.2. prieš įplaukdamą į uostą laivo įgula nesuteikė būtinos informacijos apie laivą gabenamas prekes (daiktus);

59.3. locmanas, uosto administracijos tarnybos arba valstybės institucijos informavo muitinę apie laive daromus ar padarytus muitų teisės aktų pažeidimus;

59.4. yra rizika, kad laivas gali būti naudojamas kontrabandai gabenti.

60. MG patrulio pareigūnai, patikrinę laivą, surašo Laivo tikrinimo aktą (ataskaitą) (2 priedas), kurio kopija paliekama laivo kapitonui jam pageidaujant.

61. Jeigu tikrinimo metu randama neteisėtai gabenamų prekių (daiktų) arba jeigu laivo kapitonas nepateikia krovinio dokumentų, tikrinimo vadovas priima sprendimą sulaikyti neteisėtai gabenamas prekes (daiktus), krovinio dokumentus ir laivą teisės aktų nustatyta tvarka. Apie savo sprendimą tikrinimo vadovas informuoja laivo kapitoną ir uosto kapitoną, raštu nurodydamas sulaikymo priežastis.

62. Sulaikytą laivą muitinės laivas palydi į uostą. Jeigu laivą būtina buksyruoti, į pagalbą turi būti pasitelkti Valstybės sienos apsaugos tarnybos (toliau – VSAT), prirėkus – Karinių jūrų pajėgų laivai.

63. Apie į uostą atlydėtą sulaikytą laivą informuojama VSAT Pakrančių apsaugos rinktinė ir uosto kapitono tarnyba, kuri nurodo, kur turi būti švartuojamas sulaikytas laivas.

64. Teritorinė muitinė apie sulaikytą užsienio laivą nedelsdama raštu praneša Muitinės

departamentui. Muitinės departamentas nustatyta tvarka informuoja Užsienio reikalų ministeriją.

65. Tikrinimo metu nustatčius administracinio teisės pažeidimo požymius, tam įgaliotas MG patrulio pareigūnas surašo administracinio teisės pažeidimo protokolą.

66. MG patrulio pareigūnas, tikrinimo metu nustatęs nusikalstamos veikos, kurią tirti pagal kompetenciją priklauso Muitinės kriminalinei tarnybai ar kitai teisėsaugos institucijai, požymių, apie tai informuoja Muitinės kriminalinės tarnybos ar kitos teisėsaugos institucijos teritorinio skyriaus atsakingą pareigūną, ir imasi visų priemonių, kad apsaugotų įvykio vietą bei daiktinius įrodymus nuo išorinio poveikio iki kompetentingos institucijos atstovo atvykimo. Į tikrinimo vietą atvykusiam Muitinės kriminalinės tarnybos ar kitos teisėsaugos institucijos pareigūnui MG patrulio pareigūnas perduoda visą tikrinimo medžiagą ir daiktus, turinčius reikšmės nusikalstamos veikos tyrimui, surašydamas tarnybinį pranešimą. Tarnybinio pranešimo kopiją MG patrulio pareigūnas nedelsdamas pateikia TM PPS MGP viršininkui.

67. Nuostatuose nustatyta laivų stabdymo, tikrinimo ir sulaikymo tvarka netaikoma Lietuvos Respublikos ir užsienio karo, pakrančių apsaugos laivams ir 1993 m. liepos 2 d. Komisijos reglamento (EEB) Nr. 2454/93, išdėstančio Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, įgyvendinimo nuostatas (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 2 skyrius, 6 tomas, p. 3), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2007 m. vasario 28 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 214/2007 (OL 2007 L 62, p. 6), 313a straipsnio 1 dalyje nurodytos rūšies laivams.

_____ (teritorinės muitinės pavadinimas) _____ (struktūrinio padalinio pavadinimas) MUITINĖS LAIVO ŽURNALAS Laivo Nr. _____ Laivo saugojimo adresas _____ _____ Pradėta _____ Baigta _____ Saugojimo terminas _____ m.	
---	--

200__ m. _____ mėn. __ d.
Plaukiojimo rajonas _____

Darbas su laivu, val.						
Nuo				Iki		
Variklių darbas, val.						
Nuo				Iki		
Laikas	Vėjo kryptis ir greitis	Oro būklė, matavimas	Atmosfer. mmHg	Temperatūra C°		Vandens būklė
				oro	vandens	
04						
08						
12						
16						
20						
24						
Degalai						
Priimta _____ val.				Kiekis ____ l.		
Perduota _____ val.				Likutis ____ l.		

UŽDUOTIES APRAŠYMAS, PASTABOS

[illegible]

Laivavedys _____
(parašas) (vardas ir pavardė)

200__ m. _____ mėn. __ d.
Plaukiojimo rajonas _____

Darbas su laivu, val.						
Nuo				Īki		
Varikliu darbas, val.						
Nuo				Īki		
Laik as	Vējo kryptis ir greitis	Oro būklē, matomu mas	Atmosfer. mmHg	Temperatūra C°		Vandens būklē
				oro	vandens	
04						
08						
12						
16						
20						
24						
Degalai						
Priimta _____ val.				Kiekis ____ l.		
Perduota _____ val.				Likutis ____ l.		

UŽDUOTIES APRAŠYMAS, PASTABOS

[illegible]

Laivavedys _____
(parašas) (vardas ir pavardė)

Muitinės mobiliųjų grupių pareigūnų,
dirbančių su muitinės laivu, darbo nuostatų
2 priedas

LAIVO TIKRINIMO AKTAS (ATASKAITA)
VESSELS RUMMAGE REPORT

Laivas: _____ Laivo vėliava _____ Registracijos uostas: _____
Vessel: _____ Nationality of ship: _____ Port of registry: _____

IMO
Nr.: _____ Šaukiniai: _____ L x B x d: _____ DW: _____
IMO
No.: _____ Call sign: _____

Prašome pažymėti reikiamus laukelius X ir, jei reikia, paaiškinimą pridėkite atskirame lape.
Please mark X for rummage, and if necessary explain further on a separate form

1 – Tikrinta vieta Rummage area 2 – Kontrabandos gabenimo požymiai Evidence of smuggling 3 – Rastos kontrabandinės prekės Smuggled goods located

	1	2	3		1	2	3		1	2	3
I. FORPIKAS / FOREPEAK				V. MAŠINŲ SKYRIUS / ENGINE ROOM				VII. UŽDAROS PATALPOS / CONFINED SPACES			
Gervės Winches	☐	☐	☐	Pagrindinio variklio rajonas Main engine area	☐	☐	☐	Forpiko tankai Forepeak tanks	☐	☐	☐
Inkaro grandinės dėžės Chain locker	☐	☐	☐	Garų generatoriaus patalpa Boilerroom	☐	☐	☐	Afterpiko tankai Afterpeak tanks	☐	☐	☐
Dažų patalpa Paint locker	☐	☐	☐	Šaldymo įrengimų patalpa Refrigerating room	☐	☐	☐	Gėlo vandens tankai Fresh water tanks	☐	☐	☐
Lynų patalpa Rope store	☐	☐	☐	Pagalbinių variklių patalpa Auxiliary engines room	☐	☐	☐	Perleidimo tankai Wing tanks	☐	☐	☐
Dailidės patalpa Carpenter's store	☐	☐	☐	Valdymo postas Control room	☐	☐	☐	Kuro tankai Fuel tanks	☐	☐	☐
Bocmano patalpa Bosun's store	☐	☐	☐	Valymo įrangos patalpa Purifierroom	☐	☐	☐	Tepalo tankai Lube oil tanks	☐	☐	☐
Vairavimo įrenginio patalpa Thruster's space	☐	☐	☐	Dirbtuvės Workshop	☐	☐	☐	Balastiniai tankai Ballast tanks	☐	☐	☐
Nenaudojamos patalpos Void spaces	☐	☐	☐	Atsarginių dalių dėžės Spare parts boxes	☐	☐	☐	Koferdamas Cofferdam	☐	☐	☐
II. KROVINIO PATALPOS / CARGO AREAS				VI. KITOS PATALPOS / OTHER AREAS				VIII. Povandeninė apžiūra / Undewater inspection			
Triumų dangčiai Hold hatches	☐	☐	☐	Velenų linijos tunelis Shafttunnel	☐	☐	☐	Šoniniai kyliai Bilgekeel	☐	☐	☐
Triumai Holds	☐	☐	☐	Mašinų skyriaus šachta Funnel	☐	☐	☐	Vairavimo įrenginiai Thrusters	☐	☐	☐
Krovos įrengimai Cranes	☐	☐	☐	Vairo mašinos patalpa Steering gear room	☐	☐	☐	Vandens įsiurbimo angos Cooling water intake	☐	☐	☐
Vamzdyno tuneliai Pipe tunnels	☐	☐	☐	OTHER AREAS				Helmporas Rudder trucking	☐	☐	☐
Šaldymo angos Refrigeration spaces	☐	☐	☐	Vairinė Wheelhouse	☐	☐	☐	Montavimo ašos Lifting eyes	☐	☐	☐
Siurblių patalpa Pumpsroom	☐	☐	☐	Šturmano patalpa Chartroom	☐	☐	☐				
Talmano patalpa Tally office	☐	☐	☐	Piloto kajutė Pilot room	☐	☐	☐				
III. ATSARGŲ PATALPOS / PROVISIONS ROOMS				Kondicionieriaus patalpa Air-conditioner room	☐	☐	☐	Dešinysis bortas Starboard	☐	☐	☐
Akcizinių prekių sandėlis Bonded storage	☐	☐	☐	Afterpiko patalpos Afterpeak storage	☐	☐	☐	Kairysis bortas Port side	☐	☐	☐
Sausų atsargų sandėlis Dryprovision storage	☐	☐	☐	Šiukšlių talpos Waster drums	☐	☐	☐				
Šaltieji sandėliai Cold storage	☐	☐	☐	Akumuliatorinė Battery locker	☐	☐	☐				
Maisto atsargų sandėliai Pantries	☐	☐	☐	Bildžiai Bilges	☐	☐	☐				
Stiuardo sandėlis Steward storage	☐	☐	☐	CO ₂ patalpa CO ₂ room	☐	☐	☐				
IV. GYVENAMOSIOS PATALPOS / ACCOMMODATION				Avarinio generatoriaus patalpa Emergency generator room	☐	☐	☐				
								Tikrinimo komanda laive Staff on board			
								Dirbta laive Hours on board			
								Stebėta iki išplaukimo Observation until	Taip Yes	☐	

departure	Ne	☐
	No	

Karininkų kajutės	☐	☐	☐
Officers cabins			
Igulos kajutės	☐	☐	☐
Crew cabins			
Karininkų valgomasis	☐	☐	☐
Officer mess			
Igulos valgomasis	☐	☐	☐
Crew mess			
Tuščios kajutės	☐	☐	☐
Empty cabins			
Kambuzas	☐	☐	☐
Galley			
Med. punktas	☐	☐	☐
Hospital			
Tualetai ir dušai	☐	☐	☐
WC and showers			
Persirengimo kajutės	☐	☐	☐
Changing rooms			
Skalbykla	☐	☐	☐
Laundry			
Džiovykla	☐	☐	☐
Dryingroom			

IX. Pastabos / Remarks:

Išplaukimo data ir laikas
Departure date and time

Parašas, data ir muitinės
pareigūno antspaudas
Signature, date and stamp

Tikrinime dalyvavo: _____

PATVIRTINTA

Muitinės departamento generalinio
direktoriaus 2008 m. kovo 17 d.
įsakymu Nr. 1B-190

MUITINĖS NARŲ GRUPĖS DARBO ORGANIZAVIMO NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Muitinės narų grupės darbo organizavimo nuostatai (toliau – Nuostatai) reglamentuoja muitinės narų grupės funkcijas bei darbo organizavimo tvarką.

2. Nuostatuose vartojamos sąvokos:

Muitinės narų grupė (toliau – MNG) – muitinės mobiliosios grupės patrulis, sudarytas iš teritorinės muitinės Pažeidimų prevencijos skyriaus Mobiliosios grupės poskyrio (toliau – TM PPS MGP) pareigūnų, turinčių narų, nėrimo vadovų ir (arba) narų darbo vadovų kvalifikaciją.

Objektas – konteineris, kroviny, prekė ar kitas daiktas, kurį aptinka naras, atliekantis laivo (žemiau vaterlinijos) tikrinimą ir (arba) krantinės apžiūrą.

Atranką tikrinti vykdantis pareigūnas – teritorinės muitinės Pažeidimų prevencijos skyriaus (toliau – PPS) pareigūnas, atsakingas už rizikos valdymą.

3. Kitos Nuostatuose vartojamos sąvokos atitinka 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamente (EEB) Nr. 2913/92, nustatančiame Bendrijos muitinės kodeksą (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 2 skyrius, 4 tomas, p. 307), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2006 m. lapkričio 20 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1791/2006 (OL 2006 L 363, p. 1), Lietuvos Respublikos muitinės įstatyme (Žin., 2004, Nr. [73-2517](#)), Muitinės mobiliųjų grupių darbo organizavimo nuostatuose, patvirtintuose Muitinės departamento generalinio direktoriaus 2004 m. lapkričio 23 d. įsakymu Nr. 1B-1048 (Žin., 2004, Nr. [172-6370](#)), Muitinės departamento generalinio direktoriaus įsakymu patvirtintuose Muitinės mobiliųjų grupių pareigūnų, dirbančių su muitinės laivu, darbo nuostatuose ir Muitinės narų darbų saugos taisyklėse apibrėžtas sąvokas.

4. Vykdydami savo funkcijas MNG pareigūnai vadovaujasi Nuostatais, 3 punkte

nurodytais teisės aktais ir kitais muitų teisės aktais.

II. MNG FUNKCIJOS

5. MNG atlieka šias funkcijas:

5.1. pagal nustatytus rizikos požymius, gautą informaciją apie galimus muitų teisės aktų pažeidimus, centrinę ar teritorinę rizikos profilius atlieka laivų (korpuso dalies žemiau vaterlinijos) tikrinimą ir krantinių povandeninės dalies bei dugno šalia krantinių (toliau – krantinės) apžiūrą po vandeniu teritorinės muitinės veiklos zonoje ir uostų akvatorijose;

5.2. sudarytų bendradarbiavimo sutarčių pagrindų ir nustatyta tvarka bendradarbiauja su kitomis kontrolę atliekančiomis institucijomis, vykdamas muitinei bei tų institucijų kompetencijai priskirtų teisės aktų pažeidimų prevenciją;

5.3. tikrinimo (apžiūros) metu nustačiusi pažeidimus, fiksuoja juos teisės aktų nustatyta tvarka;

5.4. bendradarbiauja su teritorinės muitinės skyriais, Muitinės kriminaline tarnyba, muitinės posto pareigūnais, sprendžiant laivų atrankos tikrinimui, jų tikrinimo, pažeidimų nustatymo ir fiksavimo klausimus;

5.5. nustatyta tvarka dirba su nardymo įranga, siekdama aptikti neteisėtai gabenamas prekes ir (arba) nustatyti kitus teisės pažeidimus.

III. MNG DARBO ORGANIZAVIMAS

6. MNG darbą organizuoja ir kontroliuoja TM PPS MGP viršininkas. MNG veiklos kontrolę gali vykdyti teritorinės muitinės PPS viršininkas, jo pavaduotojas, teritorinės muitinės viršininkas, viršininko pavaduotojas, kuriojantis PPS darbą, Lietuvos muitinės Ryšių valdymo centras (toliau – RVC) bei Muitinės departamento generalinis direktorius ar jo įgalioti pareigūnai.

7. RVC pareigūnai esant tarnybiniam būtinumui koordinuoja ir kontroliuoja MNG veiklą vykdomų operacijų metu ar realizuojant gautą operatyvią informaciją apie muitų teisės aktų pažeidimus. Minėtais atvejais RVC pareigūnų nurodymai yra privalomi.

8. MNG pareigūnai dirba pamainomis pagal iš anksto vieno mėnesio laikotarpiui sudarytą darbo grafiką, taikant suminę darbo laiko apskaitą.

9. Esant tarnybiniam būtinumui muitinės mobiliosios grupės patrulyje kartu su MNG pareigūnais gali dirbti ir kiti TM PPS MGP pareigūnai bei teritorinės muitinės, Muitinės kriminalinės tarnybos ir Muitinės departamento pareigūnai, teritorinės muitinės viršininko, Muitinės kriminalinės tarnybos direktoriaus ar Muitinės departamento generalinio direktoriaus nurodymu vykdamas tikslines tikrinimo funkcijas arba suteikiantys ekspertų pagalbą MNG pareigūnams, taip pat kitų kontrolę atliekančių valstybės institucijų įgalioti pareigūnai.

10. Bendri veiksmai (tikrinimo, mokymo ir kt.) su kitos institucijos pareigūnais nustatomi atskiruose tarpžinybiniuose susitarimuose dėl bendradarbiavimo.

11. MNG darbą gali stebėti mokymo įstaigų, rengiančių muitinės veiklos specialistus, klausytojai ir studentai, valstybės institucijų, užsienio valstybių muitinės pareigūnai, dirbantys kartu su Lietuvos Respublikos muitinės pareigūnais, bei pareigūnai, atvykę keitimosi patirtimi ar kitais tikslais.

12. MNG darbo priemonės sudaro:

12.1. tarnybinis automobilis;

12.2. muitinės laivas;

12.3. šaunamieji ginklai (jei jie skirti) ir specialiosios priemonės;

12.4. apšvietimo priemonės;

12.5. ryšio ir signalizacijos priemonės;

12.6. tikrinimo (apžiūros) vietos žymėjimo priemonės;

12.7. nardymo ekipuotė;

12.8. nardymo įranga (narų ryšio priemonės, šviestuvai, signalinė virvė, kontrolinis plūduras, nusileidimo virvė, dekompresinė sėdynėlė, ėjimo virvė, lotas, narų kopėtėlės ir kiti nardymui reikalingi daiktai);

12.9. kitos būtinos priemonės, atsižvelgiant į tarnybos ypatybes.

13. MNG darbo metu privalo turėti:

13.1. tikrinimo vietos žymėjimo priemonės;

13.2. ryšio ir signalizacijos priemonės;

13.3. šaunamąjį ginklą, jeigu jis skirtas;

13.4. nardymo ekipuotė;

13.5. nardymo įrangą;

13.6. signalines šviesas ir ženklus (darbui uosto akvatorijoje);

13.7. specialiąją tikrinimo įrangą;

13.8. įrankius ir kitus naro darbui reikalingus daiktus;

13.9. gelbėjimosi liemenes, kurias privaloma vilkėti visą buvimo muitinės laive laiką;

13.10. gelbėjimo ratą;

13.11. narų vaistinėlę.

14. Pradėdami darbą MNG pareigūnai privalo pasirašyti MNG pamainų priėmimo ir perdavimo žurnale.

15. Pradėdami darbą MNG pareigūnai privalo įsitikinti, kad MNG darbo priemonės yra tvarkingos ir sukomplektuotos.

16. Baigę darbą MNG pareigūnai pristato tvarkingas ir sukomplektuotas darbo priemones į saugojimo vietą.

17. MNG darbo priemonių saugojimo ir techninės priežiūros tvarką nustato teritorinės muitinės viršininkas.

18. Nardymo ekipuotės ir įrangos techninė ir higieninė priežiūra turi būti organizuota vadovaujantis gamintojų instrukcijoje pateiktais reikalavimais ir kitais teisės aktais.

19. Apie sugadintas, netvarkingas ir prarastas MNG darbo priemones MNG pareigūnai raštu informuoja MNG narų darbo vadovą ir TM PPS MGP viršininką.

20. Jeigu dėl objektyvių aplinkybių MNG negali įvykdyti gauto nurodymo arba tuo metu vykdo kitą svarbią užduotį, MNG narų darbo vadovas privalo apie tai informuoti nurodymą davusį pareigūną, o pastarasis, duodamas tolesnius nurodymus, turi į tai atsižvelgti.

21. MNG vykdomas tikrinimas (apžiūra) gali būti iš anksto suplanuotas arba operatyvus.

22. Laivus ir krantines tikrinimui (apžiūrai) parenka atranką tikrinti vykdomas pareigūnas, atlikęs atvykstančių ir išvykstančių laivų rizikos įvertinimą ir atsižvelgdamas į naudojamų kompiuterinių sistemų pateiktą informaciją. MNG pareigūnai gali dalyvauti atrenkant laivus tikrinimui. Į jų objektyvias pastabas ir siūlymus atranką tikrinti vykdomas pareigūnas privalo atsižvelgti.

23. Atranką tikrinti vykdomas pareigūnas, atrinkęs laivą ir (arba) krantinę tikrinimui (apžiūrai), informuoja MNG narų darbo vadovą, kuris priima galutinį sprendimą dėl tikrinimo (apžiūros).

24. Už tikrinimo (apžiūros) organizavimą ir užduoties po vandeniu įvykdymą atsako MNG narų darbo vadovas.

25. MNG narų darbo vadovas:

25.1. numato artimiausios barokameros buvimo vietą, patekimo į ją būdą ir maršrutą, ryšio rūšis, transportą ir kitus klausimus, susijusius su naro pristatymu į barokamerą, kaip tai numato Muitinės departamento generalinio direktoriaus įsakymu patvirtintos Muitinės narų darbų saugos taisyklės. Visais atvejais vykimo laikas iki barokameros nuo nardymo vietos neturi trukti ilgiau kaip 60 minučių;

25.2. parengia Pranešimą apie tikrinimą (apžiūrą) (1 priedas), kuriame pateikiama informacija apie numatomą atlikti laivo korpuso (žemiau vaterlinijos) tikrinimą ir (arba)

krantinės apžiūrą. Su Pranešimu apie tikrinimą (apžiūrą) pasirašytinai supažindinamas uosto kapitonas ir krantinės naudotojas. Baigus tikrinimą (apžiūrą), Pranešimas apie tikrinimą (apžiūrą) prisegamas prie Tikrinimo (apžiūros) akto (2 priedas);

25.3. ne vėliau kaip prieš 2 valandas iki povandeninių darbų pradžios praneša narų darbų rajone esančioms įmonėms, kurių veikla gali turėti įtakos narų darbų saugai, kad jų atsakingi asmenys laikytųsi nurodytų saugos reikalavimų;

25.4. įvykdęs Nuostatų 25.1–25.3 punktuose nustatytus reikalavimus ir atvykęs į tikrinamą laivą, aptaria su laivo kapitonu povandeninių darbų aspektus, t. y. hidrometeorologines sąlygas, laivo charakteristikas, konstrukcijos schemas, nardymo saugumą užtikrinančius veiksmus;

25.5. prieš narų povandeninius darbus užpildo Muitinės departamento generalinio direktoriaus patvirtintos formos Nėrimo saugumo patvirtinimo lapą. Tikrinamo laivo kapitonas ir darbų rajone esančių įmonių, kurių veikla gali turėti įtakos narų darbų saugai, atsakingi asmenys turi pasirašyti Nėrimo saugumo patvirtinimo lape, kad susipažino su narų saugumo reikalavimais. Nėrimo saugumo patvirtinimo lapas atlikus tikrinimą (apžiūrą) prisegamas prie Tikrinimo (apžiūros) akto;

25.6. supažindina narų darbuose dalyvaujančius MNG pareigūnus su numatoma povandeninių darbų užduotimi;

25.7. informuoja muitinės posto (pamainos) viršininką apie MNG numatomą darbo laiką, tikrinimui (apžiūrai) pasirinktą laivą, krantinę;

25.8. uosto kapitonui pareikalavus, povandeninius darbus nedelsdamas nutraukia;

25.9. atlieka kitas narų darbo vadovo pareigas, kurias numato Muitinės narų darbų saugos taisyklės ir pareigybės aprašymas.

26. Visais atvejais, siekdamas išvengti nelaimingų atsitikimų ar neatsargių veiksmų, MNG narų darbo vadovas ir (arba) nėrimo vadovas turi užtikrinti, kad būtų iškabinti perspėjamieji užrašai apie esančius po vandeniu narus. Įspėjamieji narų darbo vykdymo ženklai yra šie:

26.1. uosto akvatorijoje ir jūroje turi būti naudojamos signalinės šviesos ir ženklai, atitinkantys 1972 m. tarptautinės konvencijos dėl tarptautinių taisyklių, padedančių išvengti laivų susidūrimų jūroje (COLREG 72) reikalavimus;

26.2. vidaus vandenyse turi būti naudojamos signalinės šviesos ir ženklai, atitinkantys Vidaus vandenų laivybos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 1999 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 268 (Žin., 1999, Nr. [60-1970](#)), reikalavimus.

27. Nėrimui vadovauja nėrimo vadovas, kurį paskiria narų darbo vadovas.

28. Nėrimo vadovas atsako už neriančių narų saugumą. Jo pareigas nėrimo metu numato Muitinės narų darbų saugos taisyklės bei pareigybės aprašymas.

29. MNG nėrimo vadovas įrašo povandeninių darbų pradžios ir pabaigos laiką narų darbo žurnale. Laivavedys praneša apie darbų pradžią bei pabaigą telefoniniu ryšiu arba UTB kanalu Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos Laivų eismo tarnybai.

30. Muitinės laivas, kuriame įrengta radijo stotis, privalo ją naudoti, kad užtikrintų išankstinį visų povandeninių darbų rajone esančių laivų veiksmų suderinimą, todėl radijo stotis nustatytu kanalu turi būti nuolat įjungta.

31. Narų stotis turi palaikyti nuolatinį ryšį su Laivų eismo tarnyba, kuri perduoda jai navigacinę, hidrometeorologinę ir kitokią su laivyba susijusią informaciją.

32. Jeigu, dirbant narui, kitos vandens transporto priemonės trukdo vykdyti povandeninius darbus arba (ir) nereaguoja į MNG pareigūnų garsinius bei vizualinius signalus ir yra pakankamas pagrindas manyti, kad jos kelia grėsmę po vandeniu dirbantiems narams, MNG pareigūnai apie tai praneša Klaipėdos miesto Vyriausiojo policijos komisariato Jūrų uosto policijos skyriui, prašydami sustabdyti vandens transporto priemonę. Iki atplaukia Jūrų uosto policijos laivas, muitinės pareigūnas fiksuoja vandens transporto priemonės, keliančios grėsmę MNG pareigūnų darbui, priklausomybę, registracijos numerį, pavadinimą, nuolat duodamas jai signalą sustoti.

33. Nėrimo vadovo duodami nurodymai nėrimo metu yra privalomi visiems narams ir nėrimą aptarnaujančiam personalui.

34. Povandeniniai darbai pradedami tik nėrimo vadovui įsitikinus, kad suderintas Pranešimas apie tikrinimą (apžiūrą) ir Nėrimo saugumo patvirtinimo lapas bei kad įjungti ir (arba) pakelti atitinkami įspėjamieji ženklai apie narų darbų vykdymą.

35. Jeigu narai, atliekantys povandeninius darbus, randa objektų, naras, atliekantis tikrinimą (apžiūrą), turi įsidėmėti šiuos pagrindinius kiekvieno rasto objekto duomenis:

35.1. ilgį, skersmenį arba plotį;

35.2. spalvą ir bet kokią markiravimą;

35.3. išorines tvirtinimo detales;

35.4. formą ir dangą;

35.5. bet kokius objekto pažeidimus.

36. Po tikrinimo (apžiūros) objektas identifikuojamas, prireikus braižoma schema arba eskizas.

37. Identifikavus objektą nėrimo vadovas pasitaręs su narų darbo vadovu atlieka vieną iš šių veiksmų:

37.1. tais atvejais, kai atliekant povandeninius narų darbus randami nepažįstami objektai kelia įtarimą dėl jų pavojingumo, yra panašūs į šovinį, bombą ar kitą amuniciją, galinčią sukelti sprogimą arba cheminį užteršimą, nėrimo vadovas iškelia narą (narus), pavojingoji vieta pažymima plūdurais, pranešama vietos savivaldybei ir iškviečiami atitinkami specialistai;

37.2. jeigu objektas identifikuotas ir pagal savo išorinį pobūdį leidžia nustatyti, kad tai nepavojingas daiktas, nėrimo vadovas organizuoja objekto atkabinimą nuo laivo korpuso ir iškėlimą į paviršių.

38. Atliekant objekto atkabinimo nuo laivo korpuso ir iškėlimo į paviršių povandeninius darbus:

38.1. narai turi dirbti po du;

38.2. jeigu dirbama su mechanizuotais instrumentais, darbai turi būti atliekami remiantis šių įrenginių naudojimo instrukcija (su jais leidžiama dirbti tik specialiai instruktuotiems narams);

38.3. prieš pradedant objekto pakėlimą turi būti patikrinta signalinė jungtis (virvė), ar ji nėra susipainiojusi su stropais;

38.4. stropuojant objektą visi veiksmai turi būti atliekami pagal dirbančio po vandeniu naro komandą;

38.5. objekto iškėlimo į vandens paviršių metu naras turi būti pasitraukęs saugiu atstumu;

38.6. iškeliant pavojingus ar kenksmingus objektus reikia vadovautis specialiomis instrukcijomis vadovaujant atitinkamiems specialistams;

38.7. iškeliant objektus, kurie gali užteršti aplinką, būtina imtis priemonių teršalams pašalinti bei naro apsaugai nuo jų.

39. Baigus laivo tikrinimą ir (arba) krantinės apžiūrą, nėrimo vadovas arba narų darbo vadovas užpildo Tikrinimo (apžiūros) aktą (2 priedas) dviem egzemplioriais. Vienas Tikrinimo (apžiūros) akto egzempliorius lieka MNG, o kitas pasirašytinai įteikiamas tikrinto laivo kapitonui. Darbų rajone esančių įmonių atsakingiems asmenims paprašius, jiems pasirašytinai įteikiamos Tikrinimo (apžiūros) akto kopijos.

40. Tikrinimo (apžiūros) aktai, Pranešimai apie tikrinimą (apžiūrą) ir Nėrimo saugumo patvirtinimo lapai saugomi teritorinėje muitinėje teisės aktų nustatyta tvarka.

41. Tikrinimo (apžiūros) metu nustačius administracinio teisės pažeidimo požymių, tam įgaliotas MNG pareigūnas surašo administracinio teisės pažeidimo protokolą.

42. MNG pareigūnas, tikrinimo (apžiūros) metu nustatęs nusikalstamos veikos, kurią tirti pagal kompetenciją priklauso Muitinės kriminalinei tarnybai ar kitai teisėsaugos institucijai, požymių, apie tai informuoja Muitinės kriminalinės tarnybos ar kitos teisėsaugos

institucijos teritorinio skyriaus atsakingą pareigūną bei imasi visų priemonių, kad apsaugotų įvykio vietą bei daiktinius įrodymus nuo išorinio poveikio iki kompetentingos institucijos atstovo atvykimo. Į tikrinimo (apžiūros) vietą atvykusiam Muitinės kriminalinės tarnybos ar kitos teisėsaugos institucijos pareigūnui MNG pareigūnas perduoda visą tikrinimo (apžiūros) medžiagą ir daiktus, turinčius reikšmės nusikalstamos veikos tyrimui, surašydamas tarnybinių pranešimą. Tarnybinio pranešimo kopiją MNG pareigūnas nedelsdamas pateikia TM PPS MGP viršininkui.

Muitinės narų grupės darbo organizavimo
nuostatų
1 priedas

PRANEŠIMAS APIE TIKRINIMĄ (APŽIŪRĄ)

(data)

1. Tikrinimo (apžiūros) vieta/objektas _____
(darbo vieta: laivas, krantinė ir t.t.)
2. Narų darbo vadovas _____
(pareigos, vardas, pavardė)
3. Nėrimo vadovas _____
(kvalifikacija, vardas, pavardė)
4. Narai _____
(kvalifikacija, vardas, pavardė)

(kvalifikacija, vardas, pavardė)

(kvalifikacija, vardas, pavardė)
5. Tikrinimo (apžiūros) vykdymas:
pradžią _____
(data, laikas)
pabaigą _____
(data, laikas)
6. Trumpas tikrinimo (apžiūros) aprašymas, darbų atlikimo eilės tvarka ir apimtis:

7. Darbams aprūpinti skiriamas personalas ir techninės priemonės _____

8. Prie pranešimo pridedama _____

(pridėtų schemų, darbo brėžinių ir kt. sąrašas)

9. Pranešimą išdavė

(pareigos, vardas, pavardė, parašas, data/laikas)

10. Suderinta:

Uosto kapitonas

(vardas, pavardė, parašas, data/laikas)

Krantinės naudotojas

(pareigos, vardas, pavardė, parašas, data/laikas)

Muitinės narų grupės darbo organizavimo
nuostatų
2 priedas

TIKRINIMO (APŽIŪROS) AKTAS

(data)

LAIVO KORPUSO POVANDENINĖS DALIES TIKRINIMAS

LAIVO PAVADINIMAS			
VĖLIAVA			
TIPAS			
STOVĖJIMO VIETA.	KRANTINĖS NR.	ATVYKIMO DATA	
LAIVO DUOMENYS: L m; B m; T _{sum} m;			
Tf m; Ta m; DWT t. ☐ Balaste ☐ Krautas			
RASTI DAIKTAI			
.....			
.....			
PASTABOS			
.....			
.....			

KRANTINĖS IR DUGNO ŠALIA KRANTINĖS APŽIŪRA

VIETA:	
KRANTINĖS NR.	m ² PLOTO
APŽIŪRĖTA	m
FAKTINIS GYLIS.	m
DUGNO GRUNTAS	
RASTI DAIKTAI	
.....	
.....	
PASTABOS	
.....	
.....	

DARBO SĄLYGOS:

- a) DARBO LAIKAS(min.).....
b) MATOMUMAS (m)
c) ORO TEMPERATŪRA(°C) VANDENS TEMPERATŪRA(°C)

NARŲ GRUPĖ:

NARŲ DARBO VADOVAS
(vardas, pavardė, parašas, data/laikas)

NĖRIMO VADOVAS
(vardas, pavardė, parašas, data/laikas)

NARAS.....
(vardas, pavardė, parašas, data/laikas)

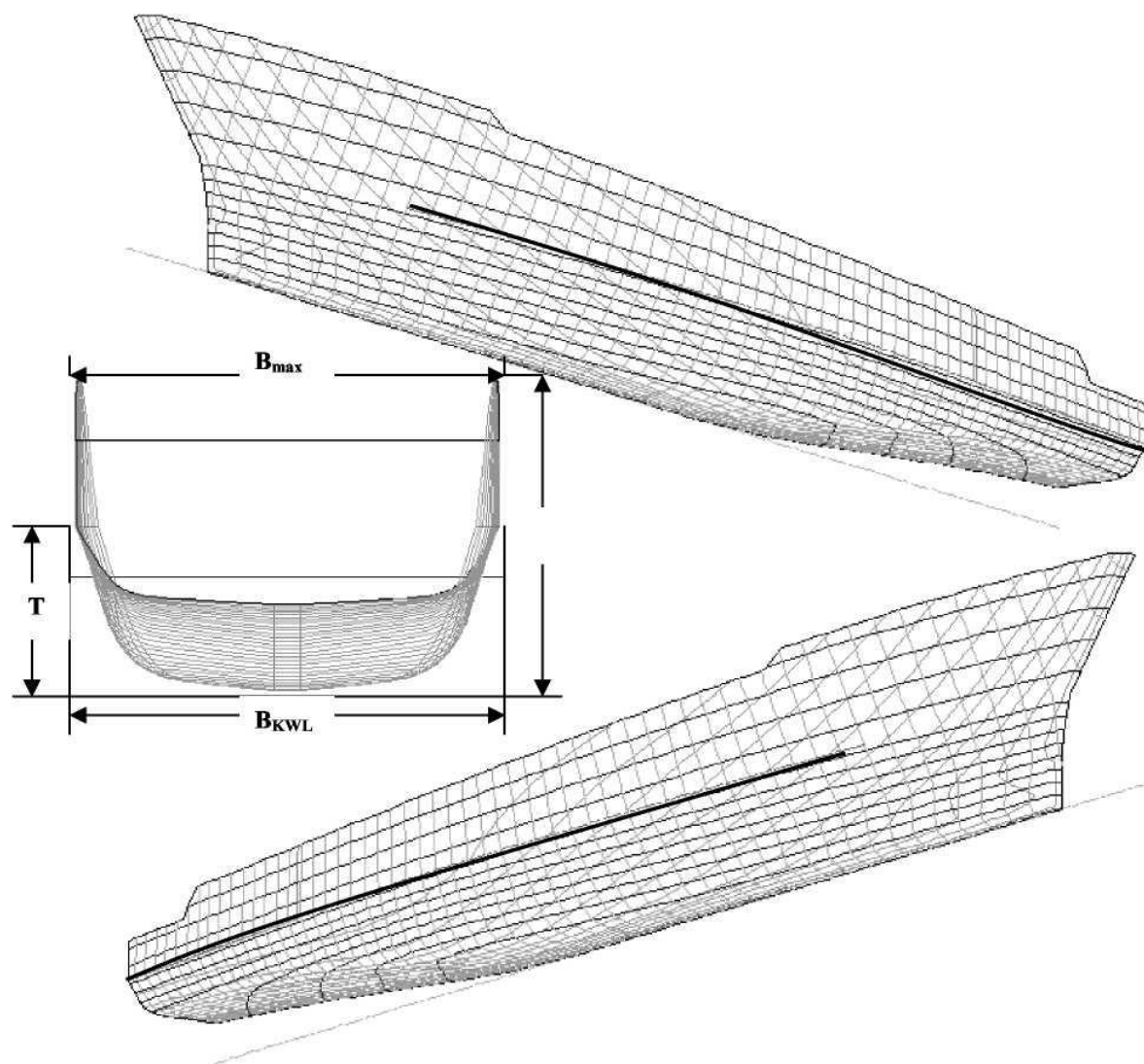
NARAS.....
(vardas, pavardė, parašas, data/laikas)

SUSIPAŽINAU:

.....
(data) (vardas, pavardė, darbovietė, pareigos) (parašas)

LAIVO KORPUSO PAŽEIDIMŲ KODAI:

BT	BEND SULENKTA	M	MISSING TRŪKSTA	P	PRESSED ĮLENKTA	D	DOMED IŠLENKTA
H	HOLE SKYLĖ	N	NEW NAUJAS	R	RUST RŪDYS		

PAŽEIDIMAI/PASTABOS

.....

.....

.....

.....

MUITINĖS NARŲ DARBŲ SAUGOS TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Muitinės narų darbų saugos taisyklės (toliau – Taisyklės) yra privalomos vykdant muitinės pareigūnams (toliau – pareigūnai) užduotis po vandeniu iki 40 metrų gylio, nardant su narų reikmenimis arba didinant (mažinant) oro slėgį barokameroje (išskyrus medicininės), narams kvėpuoti naudojant suslėgtą orą.

2. Nelaimingi atsitikimai, susiję su pareigūnų darbu vandenyje, tiriami Muitinės departamento generalinio direktoriaus nustatyta tvarka ir remiantis Nelaimingų atsitikimų darbe tyrimo ir apskaitos nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 2 d. nutarimu Nr. 1118 (Žin., 2004, Nr. [136-4945](#)).

3. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

Alternatyvi oro tiekimo sistema – oro tiekimo sistema, užtikrinanti nepriklausomą oro tiekimą narui, kuria jis prireikus gali greitai pasinaudoti.

Aptarnaujantysis naras – paviršiuje esantis naras, kuris aptarnauja dirbantįjį narą.

Asmenys, aptarnaujantys nėrimą – asmenys, padedantys atlikti darbus nėrimo vietoje. Jais gali būti atsarginis naras, nėrimo vadovas, aptarnaujantis naras.

Asmuo, atliekantis narų sveikatos priežiūrą – teritorinės muitinės viršininko paskirtas asmuo, turintis atitinkamų žinių narų sveikatos profesinių pakenkimų srityje, nustatyta tvarka mokėsis ir turintis profesinės kvalifikacijos pažymėjimą.

Atsarginis naras – naras, pasirengęs avarinėje situacijoje suteikti pagalbą po vandeniu esančiam avariniam narui.

Atviros kvėpavimo schemas narų reikmenys – narų reikmenys, kai oras tiekiamas narui žarna, o iškvėpiamas pro iškvėpimo vožtuvą į aplinką.

Autonominiai narų reikmenys – narų reikmenys, kai oras nuolat tiekiamas iš suslėgtojo oro baliono, kuris yra tvirtinamas prie naro.

Avarinis naras – naras, kuris dirbdamas po vandeniu pateko į nenumatytą situaciją ir kurio sveikatai ar gyvybei gresia pavojus.

Barokamera – tai slėginis indas, skirtas narų rekompresijai (paviršinei dekompresijai) atlikti.

Dekompresija – narą veikiančio aplinkos slėgio mažinimo procesas.

Dekompresinė sėdynėlė – sėdynėlė, skirta užtikrinti naro buvimą tiksliai numatytame gylyje dekompresijos vandenyje metu.

Dirbantysis naras – naras, atliekantis užduotį po vandeniu.

Ėjimo virvė – sintetinio arba augalinio pluošto virvė, skirta palengvinti naro judėjimą po vandeniu reikiama kryptimi ir atstumu.

Gelbėjimo darbai vandenyje – žmonių gelbėjimo, skenduolių paieškos ir visos kitos užduotys gelbstint žmones vandenyje.

Kompetencija – pasirengimo, žinių ir patirties, sudarančios sąlygas saugiai ir efektyviai atlikti reikiamą darbą, visuma.

Kontrolinis plūduras – sintetinio arba augalinio pluošto virvė su plūduru, kurios vienas galas pritvirtintas prie naro, o kitas – prie paviršiuje plaukiojančio plūduro, skirto naro buvimo vietai nustatyti.

Kvalifikacija – pasirengimo lygis tam tikros rūšies darbams atlikti.

Medicininė barokamera – slėginis indas, kuriame slėgio didinimo, mažinimo ir palaikymo operacijos atliekamos deguonimi.

Naras – pareigūnas, kuriam nustatyta tvarka yra išduotas leidimas atlikti užduotis po vandeniu, atitinkančias jo kvalifikaciją.

Narų atestacija – narų žinių patikrinimas.

Narų darbo vadovas – pareigūnas, mokęsis pagal narų darbo vadovo mokymo programą ir turintis leidimą vadovauti narų darbams.

Narų gydytojas – asmuo, turintis aukštąjį medicinos išsilavinimą, mokęsis profesinės narų patologijos ir Lietuvos Respublikos gydytojo medicinos praktikos įstatymo nustatyta tvarka turintis teisę užsiimti asmens sveikatos priežiūra.

Narų sveikatos priežiūra – priemonių, kuriomis siekiama išsaugoti narų sveikatą bei darbingumą visų nardymo etapų metu ir tarp nardymų, visuma.

Narų įranga – visi narų reikmenys bei nėrimo priemonės, skirtos povandeniniams darbams atlikti.

Narų reikmenys – įtaisų ir gaminių komplektas narui aprengti, jo gyvybingumui ir darbingumui po vandeniu užtikrinti tam tikrą laiką.

Nėrimas – naro buvimas didesnio slėgio aplinkoje.

Narų stotis – povandeninių darbų specialistų grupė, galinti atlikti užduotis po vandeniu ir turinti reikiamą narų įrangą.

Narų postas – vieta, iš kurios vykdomi nėrimai ir išdėstomos nėrimui reikalingos techninės priemonės bei narų įranga.

Nėrimo vadovas – pareigūnas, turintis naro kvalifikaciją, mokęsis pagal nėrimo vadovo mokymo programą ir turintis leidimą vadovauti nėrimams.

Nusileidimo virvė – sintetinio arba augalinio pluošto virvė, skirta narui nusileisti iki dugno (darbo vietos) ir iškilti į vandens paviršių, kurios vienas galas tvirtinamas viršuje šalia nusileidimo vietos, o kitas su svoriu nuleidžiamas ant dugno.

Nusileidimo kopėtelės – kopėtelės, skirtos narui saugiai įlipti ir išlipti iš vandens.

Povandeninės balso ryšio priemonės – povandeninės hidroakustinės arba laidinės ryšio priemonės, užtikrinančios balso ryšį su po vandeniu dirbančiu naru.

Povandeninių darbų specialistai – visų rūšių specialistai, kompetentingi atlikti povandeninius darbus arba vadovauti jiems.

Povandeniniai apžiūros darbai – povandeniniai narų darbai, susiję su laivo povandeninės dalies apžiūrėjimu bei dugno ir krantinės toje vietoje, kur stovės ar stovi laivas, apžiūrėjimo darbai.

Rekompresija – pakartotinis naro aplinkos slėgio didinimo procesas.

Rizika – potencialus pavojus, dėl kurio gali būti padaryta žala pareigūnams.

Signalinė jungtis – jungtis, kuri jungia narą su paviršiumi ir kuri gali būti sudaryta iš oro tiekimo žarnos, ryšio kabelio, signalinės virvės ir t. t.

Signalinė virvė – sintetinio arba augalinio pluošto virvė, skirta sutartiniais signalams perduoti, kuria, esant avarinei situacijai, naras ištraukiamas į paviršių.

Ventiliuojami narų reikmenys – narų reikmenys, kuriuose suslėgtas oras nuolat tiekiamas iš paviršiaus žarna į naro šalną, o oro perteklius išleidžiamas pro išleidžiamuosius vožtuvus.

Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos atitinka Muitinės departamento generalinio direktoriaus patvirtintuose Muitinės narų grupės darbo organizavimo nuostatuose vartojamas sąvokas.

II. NARŲ DARBO ORGANIZAVIMO STRUKTŪRA

4. Povandeninius darbus leidžiama vykdyti muitinės narų grupėms, sukomplektuotoms iš atitinkamo povandeninių darbų specialistų skaičiaus, vadovaujantis Muitinės departamento generalinio direktoriaus patvirtintais Muitinės narų grupės darbo organizavimo nuostatais.

5. Atliekant povandeninius darbus turi būti užtikrinta:

5.1. atitinkama darbuotojų sudėtis atliekant narų darbus ir vadovavimo jiems struktūra;

- 5.2. gresiančių pavojų darbo vietoje nustatymas;
- 5.3. rizikos analizė ir įvertinimas;
- 5.4. prevencijos priemonių planavimas, siekiant išvengti ar pašalinti pavojus arba kontroliuoti riziką, kurios pašalinti neįmanoma (įskaitant barokameros naudojimą);
- 5.5. narų sveikatos priežiūra bei tinkamas jų pasirengimas;
- 5.6. higieninė ir techninė narų įrangos kontrolė;
- 5.7. narų įrangos, skirtos gelbėjimo darbams, atitinkama parengtis;
- 5.8. pirmosios pagalbos teikimas narų ligų atvejais;
- 5.9. Taisyklių ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių tinkamas saugos ir sveikatos narų darbo sąlygas, vykdymas.

6. Taisyklių pagrindu teritorinėje munitinėje, vykdančioje povandeninius darbus, turi būti parengtos narų saugos ir sveikatos instrukcijos, įvertinančios vykdomų narų darbo specifiką, konkrečias sąlygas ir metodus.

7. Teritorinės munitinės viršininkas įsakymu patvirtina pareigybių aprašymus šiems povandeninių darbų specialistams:

- 7.1. narams;
- 7.2. nėrimo vadovams;
- 7.3. narų darbo vadovams.

8. Narais gali būti pareigūnai, turintys naro kvalifikacijos pažymėjimą, naro asmens knygelę, medicininės komisijos išvadą dėl tinkamumo dirbti naru ir atestuoti atitinkama tvarka. Sukomplektuotoje narų stotyje turi būti ne mažiau kaip 3 nariai.

9. Narų stoties vadovu gali būti naras, turintis leidimą vadovauti nėrimams.

10. Nėrimo vadovais gali būti pareigūnai, turintys naro kvalifikacijos pažymėjimą ir atestuoti pagal nėrimo vadovo mokymo programą.

11. Narų darbo vadovais gali būti pareigūnai, turintys naro kvalifikacijos pažymėjimą ir atestuoti pagal narų darbo vadovo mokymo programą.

12. Narų sveikatos priežiūrą teritorinėje munitinėje atlieka nėrimo vadovas. Narų gydytojo dalyvavimas yra privalomas Taisyklių numatytais atvejais.

13. Narų darbo vadovas atsako už Taisyklių ir kitų narų saugą ir sveikatą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų vykdymą bei kontroliuoja narų veiklą teritorinėje munitinėje.

14. Narų darbo vadovas privalo:

14.1. kontroliuoti narų veiklą, kaip tai numato Taisyklės bei kiti saugos ir sveikatos teisės aktai;

14.2. numatyti artimiausios barokameros buvimo vietą, patekimo į ją būdą ir maršrutą, ryšio rūšis, transportą ir kitus klausimus, susijusius su naro pristatymu į barokamerą, kaip numatyta Taisyklėse;

14.3. apie narų darbų pradžią ir pabaigą nustatyta tvarka pranešti laivybos kontrolės tarnyboms ir darbų rajone esančioms įmonėms, kurių gamybos veikla gali turėti įtakos narų saugai ir sveikatai;

14.4. užtikrinti, kad darbų rajone esančių įmonių atsakingi asmenys imtųsi nurodytų saugos priemonių;

14.5. užtikrinti, kad būtų pakelti atitinkami įspėjamieji ženklai apie narų darbo vykdymą;

14.6. teikti pagalbą nėrimo vadovui pasitelkiant reikiamos srities specialistus;

14.7. koordinuoti narų poste dirbančių narų ir objekto savininko veiksmus darbo metu;

14.8. organizuoti narų aprūpinimą reikalinga narų įranga;

14.9. laiku ir periodiškai organizuoti narų įrangos techninę ir higieninę priežiūrą, vadovaujantis gamintojo instrukcijoje pateiktais reikalavimais ir kitais normatyviniais aktais;

14.10. kontroliuoti narų įrangos saugojimą;

14.11. sistemingai treniruoti pavaldžius narus (6 priedas);

14.12. pildyti ir teritorinės munitinės viršininkui teikti tvirtinti narų knygeles (12

priedas);

14.13. pildyti narų tarnybos apskaitos bei ataskaitinius dokumentus;

14.14. užtikrinti Narų įrangos dezinfekavimo instrukcijos (7 priedas) reikalavimų vykdymą.

15. Esant neteisingiems nėrimo vadovo veiksams, dėl kurių gali įvykti avarija ar nelaimingas atsitikimas, narų darbo vadovas gali nušalinti nėrimo vadovą nuo pareigų ir turi paskirti kitą nėrimo vadovą.

16. Nėrimui vadovauja nėrimo vadovas.

17. Nėrimo vadovas privalo:

17.1. supažindinti narų darbuose dalyvausiančius pareigūnus su numatoma povandeninių darbų užduotimi, darbo vykdymo būdu ir technologija;

17.2. prieš darbų pradžią numatyti galimus pavojus, įvertinti riziką, gresiančią nėrimo vietoje;

17.3. nustatyti narų posto vietą bei jo komplektaciją;

17.4. siekiant kvalifikuotai atlikti narų darbus bei užtikrinti saugumą pasitelkti į pagalbą reikiamos srities specialistus;

17.5. prieš darbų pradžią paskirstyti pareigas narams bei narų darbuose dalyvaujančiam personalui;

17.6. prieš darbų pradžią specialiai instrukuoti dirbantį narą, kaip saugiai atlikti užduotį po vandeniu, instruktavimą įformindamas narų darbo žurnale (10 priedas), pasirašant instruktuojančiajam ir instruktuojamajam;

17.7. prieš darbų pradžią instrukuoti atsarginį narą dėl jo parengties laipsnio, instruktavimą įformindamas narų darbo žurnale, pasirašant instruktuojančiajam ir instruktuojamajam;

17.8. numatyti darbuotojų veiksmus avariniu atveju;

17.9. organizuoti pastovų hidrometeorologinį ir gamtos sąlygų stebėjimą povandeninių darbų vietoje;

17.10. pasikeitus gamtos sąlygoms adekvačiai į jas reaguoti (imtis papildomų saugos priemonių) arba nutraukti vykdomus darbus;

17.11. įsitikinti, ar prieš darbų pradžią buvo pakelti atitinkami įspėjamieji ženklai apie narų darbų vykdymą;

17.12. kontroliuoti narų reikmenų patikrinimo įrašus narų darbo žurnale;

17.13. įvykdžius pasiruošimo darbus pranešti narų darbo vadovui ir duoti leidimą pradėti nėrimą;

17.14. vadovauti dirbančių, taip pat aptarnaujančių bei atsarginių narų veiksams, stebėti, kad jie teisingai atliktų savo pareigas;

17.15. kontroliuoti oro tiekimą narui bei jo atsargas;

17.16. palaikyti tiesioginį ryšį su dirbančiuoju naru nuo jo nėrimo pradžios iki iškilimo iš vandens;

17.17. sekti dirbančiojo naro savijautą, periodiškai apie tai jo teiraujantis;

17.18. nustatyti leistiną naro buvimo po vandeniu laiką;

17.19. kontroliuoti, kad nėrimo metu būtų laikomasi Taisyklių bei kitų darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų reikalavimų;

17.20. avariniu atveju arba nepalankioje situacijoje imtis galimų avarijos likvidavimo arba situacijos normalizavimo priemonių;

17.21. duoti leidimą dirbančiajam narui baigti darbus ir kelti jį į paviršių;

17.22. pildyti naro dekompresijos-rekompresijos kortelę (11 priedas), jeigu nėrimas dekompresinis;

17.23. stebėti, kad naro pakėlimo metu būtų laikomasi parinkto dekompresijos režimo ir naro kėlimo greičio;

17.24. vadovauti naro nurengimui jį pakėlus į paviršių ir prireikus naro transportavimui į barokamerą;

17.25. pranešti narų darbo vadovui apie dirbančiojo naro pakėlimą į paviršių.

18. Duoti nurodymus neriantiems narams arba asmenims, aptarnaujantiems nėrimą, turi teisę tik nėrimo vadovas.

19. Nėrimo vadovas atsako už neriančių narų saugumą, taip pat Taisyklių ir kitų darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų laikymąsi nėrimo metu. Nėrimo vadovui nėrimo metu yra tiesiogiai pavaldūs visi narai ir nėrimą aptarnaujantys darbuotojai.

20. Nėrimo vadovas atlieka narų sveikatos priežiūrą, vykdamas povandeninius narų darbus iki 30 metrų gylio:

20.1. vykdo narų sveikatos apklausą prieš nėrimą;

20.2. parenka naro dekompresijos režimą;

20.3. įsitikina, ar barokamera paruošta darbui, jeigu ji numatyta darbo vietoje;

20.4. prireikęs suteikia pirmąją medicinos pagalbą;

20.5. prireikęs pradeda gydomąją rekompresiją ir iškviečia narų gydytoją.

21. Narų gydytojas, atliekantis narų sveikatos priežiūrą, privalo:

21.1. patikrinti narų sveikatos būklę prieš nėrimą (8 priedas);

21.2. parinkti ir suderinti su nėrimo vadovu naro dekompresijos režimą;

21.3. įsitikinti, ar barokamera tinkamai paruošta darbui (jeigu ji numatyta darbo vietoje);

21.4. stebėti naro dekompresijos vykdymą;

21.5. suteikti pirmąją medicinos pagalbą;

21.6. vykdyti gydomąją naro rekompresiją (4 priedas);

21.7. vykdamas naro gydomąją rekompresiją pildyti naro dekompresijos-rekompresijos kortelę.

22. Povandeninių darbų specialistai mokomi ir atestuojami Lietuvos Respublikoje įregistruotose mokymo įstaigose, turinčiose leidimą (licenciją) rengti povandeninių darbų specialistus pagal darbo rinkos profesinio mokymo programas.

23. Asmenys, įgiję naro kvalifikaciją ne Lietuvos Respublikoje, prieš pradedami dirbti, kaip tai numato Taisyklės, turi būti perkvalifikuoti Lietuvos Respublikoje įregistruotose mokymo įstaigose, turinčiose leidimą (licenciją) rengti povandeninių darbų specialistus pagal darbo rinkos profesinio mokymo programas.

24. Povandeninių darbų specialistai atestuojami taip:

24.1. narai – kasmet. Atestavimui pateikiamas Naro kvalifikacijos pažymėjimas, medicininė išvada tinkamumui dirbti naru ir asmeninė naro knygelė;

24.2. nėrimo vadovas – kasmet. Atestavimui pateikiamas Nėrimo vadovo pažymėjimas;

24.3. narų darbo vadovas – kas treji metai. Atestavimui pateikiamas Narų darbo vadovo pažymėjimas.

III. NĖRIMO ORGANIZAVIMO IR VYKDYMO TVARKA

25. Nėrimui parenkama narų įranga turi atitikti vykdomų darbų profilį bei nėrimo sąlygas.

26. Narai turi būti kompetentingi atlikti užduotyje numatytą darbą.

27. Nėrimo vadovas turi būti kompetentingas vadovauti numatytiems narų darbams.

28. Turi būti numatyta barokameros naudojimo avariniais atvejais galimybė gydomajai rekompresijai atlikti bei nukentėjusiojo transportavimo būdas į ją.

29. Visais atvejais vykimo laikas iki barokameros nuo nardymo vietos neturi trukti ilgiau kaip 60 minučių.

30. Vykdamas dekompresinius nėrimus turi būti pildomos naro dekompresijos–rekompresijos kortelės (11 priedas).

31. Pirmajai medicinos pagalbai suteikti narų poste turi būti narų vaistinė (5 priedas).

32. Numatomi atlikti po vandeniu darbai turi būti kruopščiai suplanuoti, parengta narų įranga bei reikalingos techninės priemonės.

33. Planuojant nėrimą būtina:
- 33.1. susipažinti su nėrimo sąlygomis;
 - 33.2. nustatyti gresiančius pavojus;
 - 33.3. atlikti numatomų povandeninių darbų rizikos analizę bei juos įvertinti;
 - 33.4. numatyti saugos prevencijos priemones;
 - 33.5. numatyti ryšio galimybes su įmone ar asmeniu, turinčiu informaciją apie aplinkybes, galinčias paveikti narų saugumą;
 - 33.6. nustatyti būtiną darbuotojų sudėtį numatytiems narų darbams atlikti;
 - 33.7. įsitikinti narų darbuose dalyvaujančių narų bei pagalbinio personalo kompetentingumu;
 - 33.8. siekiant kvalifikuotai atlikti narų darbus bei užtikrinti jų saugumą pasitelkti reikiamos srities specialistus;
 - 33.9. sukomplektuoti narų įrangą, tinkamą numatytiems darbams atlikti;
 - 33.10. parinkti naro dekompresijos režimą (jeigu planuojamas dekompresinis nėrimas);
 - 33.11. organizuoti atitinkamą narų sveikatos priežiūrą, kaip tai numatyta Taisyklėse;
 - 33.12. numatyti papildomas saugos priemones esant didelio pavojingumo nėrimo sąlygoms;
 - 33.13. numatyti veiksmų planą avariniais atvejais, kuriuos įmanoma numatyti.
34. Normalaus pavojingumo nėrimo sąlygos yra tada, kai:
- 34.1. nėrimo gylis yra ne didesnis kaip 12 metrų;
 - 34.2. nerinama šviesiuoju paros metu;
 - 34.3. oro temperatūra $0\text{ }^{\circ}\text{C}$ -:- $+24\text{ }^{\circ}\text{C}$;
 - 34.4. vandens temperatūra $+7\text{ }^{\circ}\text{C}$ -:- $+20\text{ }^{\circ}\text{C}$;
 - 34.5. tėkmės greitis $< 0,5\text{ m/s}$;
 - 34.6. bangavimas < 1 balas;
 - 34.7. narų postas išdėstytas $< 2\text{ m}$ nuo vandens paviršiaus;
 - 34.8. matomumas po vandeniu $\geq 1\text{ m}$;
 - 34.9. vanduo neužterštas.
35. Jeigu bent vienas iš Taisyklių 34.1–34.9 punktų neatitinka nėrimo sąlygų, laikoma, kad nėrimas vykdomas didelio pavojingumo sąlygomis, ir būtina imtis Taisyklių 2 priede nurodytų saugos prevencinių priemonių.
36. Signalinė virvė dirbančiajam narui naudojama visuomet, išskyrus atvejus, kai nardoma baseine arba nardymui naudojamas kontrolinis plūduras.
37. Dirbančiajam narui nardant su autonominiais narų reikmenimis atviruose vandens telkiniuose, kai nenaudojama signalinė virvė, turi būti naudojamas kontrolinis plūduras. Nardyti su kontroliniu plūduru leidžiama tik esant normalaus pavojingumo nėrimo sąlygoms. Nardymo metu narą turi lydėti valtis su aptarnaujančiuoju naru, atsarginiu naru ir nėrimo vadovu.
38. Narų darbus atliekant uosto akvatorijoje turi būti naudojamas balso ryšys, užtikrinantis kokybišką informacijos perdavimą ir priėmimą. Esant bet kokiems trikdžiams turi būti naudojamas tik laidinis ryšys su naru.
39. Atliekant povandeninius darbus esant didelio pavojingumo nėrimo sąlygoms rekomenduojama naudoti laidinį ryšį su dirbančiuoju naru.
40. Laidinis ar bet koks kitas naudojamas ryšys turi būti patikrinamas dar prieš nėrimą.
41. Nutrūkus (ar nenaudojant) balso ryšiui su dirbančiuoju naru, ryšys su juo palaikomas naudojant signalinę jungtį (virvę) arba garsiniais sutartiniais signalais, nurodytais Taisyklių 1 priede.
42. Dirbančiajam narui neatsakius į du kartus pakartotą klausimą, nėrimo vadovo nurodymu naras turi būti keliamas į paviršių. Keliamam dirbančiajam narui užstrigus, kėlimas turi būti sustabdytas ir nėrimo vadovo nurodymu dirbančiajam narui į pagalbą siunčiamas atsarginis naras.
43. Ryšys su naru, esančiu barokameroje, palaikomas naudojant telefonines ar kitas

ryšio priemonės. Nutrūkus telefoniniam ryšiui, ryšys su naru palaikomas garsiniais signalais, nurodytais Taisyklių 1 priede. Garsinių ryšio signalų lentelė turi būti tiek barokameros viduje, tiek išorėje.

44. Narų stotyje dirbantis personalas turi būti komplektuojamas, atsižvelgiant į numatomą narų darbo profilį, nėrimų skaičių, gylį ir ekspozicijos po vandeniu laiką.

45. Narų turi dirbti ne mažiau kaip 3 asmenys: nėrimo vadovas, dirbantysis ir atsarginis narai. Šiuo atveju nėrimo vadovas turi vykdyti aptarnaujančiojo naro pareigas.

46. Esant normalaus pavojeingumo nėrimo sąlygoms, atsarginiam narui nebūtina dėvėti hidrokoistumo, nėrimo metu nerdamas padėti avariniam narui atsarginis naras gali nenaudoti nei signalinės virvės, nei kontrolinio plūdūro, jeigu nėrimo vadovas nenumato ko kito. Nardant baseine atsarginis naras nereikalingas.

47. Atsarginiam narui neriant su signaline virve jo aptarnavimui turi būti paskirtas aptarnaujantysis naras.

48. Dirbant po vandeniu dviem narams, jų aptarnavimui turi būti paskirti du aptarnaujantieji narai ir vienas atsarginis naras.

49. Specialiai įrangai valdyti ir prižiūrėti bei avariniais atvejais gali prireikti ir daugiau žmonių.

50. Naudojama narų įranga turi būti techniškai tvarkinga, atitinkamai išbandyta ir tinkama numatytioms nėrimo sąlygoms.

51. Dirbant didelio pavojeingumo nėrimo sąlygomis būtina naudoti signalinę virvę (jungtį) ir alternatyvią oro tiekimo sistemą tiek dirbančiajam, tiek atsarginiam narui.

52. Prieš kiekvieną nėrimą tikrinama narų sveikata. Jeigu planuojamo nėrimo gylis iki 30 metrų, atliekama naro žodinė apklausa apie savijautą. Narui draudžiama nerti, jeigu jis skundžiasi bloga savijauta, yra akivaizdūs objektyvūs pervargimo, ligos simptomai (blyškumas, dusulys, dirglumas, depresija, sloga, kosulys), jei būna aukštesnė kaip 37 °C arba mažesnė kaip 36 °C, o pulso dažnis – didesnis kaip 90 kartų per minutę arba mažesnis kaip 50 kartų per minutę. Jeigu planuojama nerti giliau nei 30 metrų, atliekama žodinė naro apklausa apie savijautą ir medicininė apžiūra, kurios metu nustatoma kūno temperatūra, arterinis kraujo spaudimas, pulsas, odos ir gleivinės spalva. Narui draudžiama nerti, jeigu sistolinis (maksimalus) kraujo spaudimas didesnis kaip 140 ir mažesnis kaip 100 mm Hg stulpelio, diastolinis (minimalus) – didesnis kaip 90 ir mažesnis kaip 60 mm Hg stulpelio, pulsinis spaudimas – mažesnis kaip 30 mm Hg stulpelio, taip pat nesilaikant narų darbo ir poilsio režimo reikalavimų (6 priedas), po persirgtos ligos (8 priedas) ar esant alkoholiniam, toksiniam, narkotiniam apsvaigimui ar įtarus šių medžiagų vartojimą.

53. Nušalinęs narą nuo nėrimo pagal medicininės indikacijas, nėrimo vadovas gali pavesti atlikti narui kitus darbus arba pasiūlyti narų darbo vadovui nusiųsti minėtą narą patikrinti sveikatą į sveikatos priežiūros įstaigą.

54. Naro dekompresijos režimas numatomas pagal Taisyklių 3 priedą.

55. Nėrimo metu narams turi būti paskirstytos pareigos:

55.1. dirbantysis naras;

55.2. aptarnaujantysis naras;

55.3. atsarginis naras.

56. Nėrimo metu dirbantysis naras atlieka užduotį po vandeniu.

57. Dirbantysis naras privalo:

57.1. išsiaiškinti darbo atlikimo technologiją ir būdus;

57.2. susipažinti su saugiais užduoties vykdymo metodais;

57.3. patikrinti savo narų reikmenis;

57.4. naro reikmenų patikrinimo rezultatus ir išklaustą instruktavimą patvirtinti parašu narų darbų žurnale;

57.5. pranešti nėrimo vadovui apie pasirengimą pradėti nėrimą ir apie savo savijautą;

57.6. užduoties atlikimo metu vykdyti visas nėrimo vadovo komandas ir laikytis Taisyklių reikalavimų;

57.7. atlikti tik nėrimo vadovo nurodytus darbus, o jeigu būtina atlikti papildomus darbus, turi gauti nėrimo vadovo leidimą;

57.8. jeigu pablogėja savijauta arba vyksta nepalankūs pasikeitimai darbo vietoje, taip pat nustačius narų reikmenų veiklos sutrikimus, apie tai praneša nėrimo vadovui ir veikia pagal nurodymus, o esant būtinybei – imtis neatidėliotinų priemonių ir pranešti apie tai nėrimo vadovui;

57.9. būdamas barokameroje dekompresijos (rekompresijos) metu, griežtai privalo laikytis dekompresijos (gydomosios rekompresijos) vadovo nurodymų.

58. Aptarnaujantysis naras aptarnauja dirbantįjį narą visuose nėrimo etapuose.

59. Aptarnaujantysis naras privalo:

59.1. susipažinti su planuojama po vandeniu užduotimi;

59.2. paruošti užduočiai reikalingas pagalbines nusileidimo priemones;

59.3. padėti paruošti naro reikmenis dirbančiajam narui;

59.4. padėti dirbančiajam narui apsirengti ir nusirengti;

59.5. apžiūrėti panėrusio dirbančiojo naro reikmenų sandarumą;

59.6. tvirtai laikyti ir nepaleisti iš rankų signalinės jungties (virvės), stebėti, kad ji nevaržytų dirbančiojo naro judesių ir nebūtų per daug laisva;

59.7. narui esant po vandeniu, sekti jo buvimo vietą (pagal kylančius oro burbulus arba išleistos signalinės jungties ilgį);

59.8. nenaudojant ar nutrūkus balso ryšiui su dirbančiuoju naru, signaline jungtimi palaikyti su juo ryšį;

59.9. du kartus neatsakius dirbančiajam narui į klausimą, nedelsdamas apie tai pranešti nėrimo vadovui;

59.10. gavęs iš dirbančiojo naro avarinį signalą, tuoj pat pradėti kelti ir pranešti nėrimo vadovui.

60. Atsarginis naras nėrimo metu budi pasiruošęs nerti ir suteikti pagalbą avariniais atvejais dirbančiajam narui.

61. Atsarginis naras privalo:

61.1. susipažinti su planuojama po vandeniu užduotimi;

61.2. susipažinti su saugiais užduoties vykdymo metodais, pasirengimo avariniams atvejams laipsniu;

61.3. susipažinti su dirbančiojo naro reikmenų komplektu ir patikrinti oro baliono čiaupo, rezervinio įrenginio padėtį;

61.4. padėti aprenkti ir nurengti dirbantįjį narą;

61.5. atlikti atsarginio naro reikmenų komplekto darbinį patikrinimą;

61.6. naro reikmenų patikrinimo rezultatus ir išklaustą instruktavimą patvirtinti parašu narų darbų žurnale;

61.7. paruošti greitam naudojimui atsarginio naro reikmenis priklausomai nuo nėrimo vadovo nurodyto parengties laipsnio;

61.8. pranešti nėrimo vadovui apie pasirengimą atlikti savo pareigas;

61.9. nėrimo metu būti pasirėngęs nerti ir suteikti pagalbą avariniam narui;

61.10. nėrimo vadovui įsakius, nedelsdamas nerti ir suteikti pagalbą avariniam narui.

62. Atsarginio naro reikmenys turi būti išdėstyti narų poste.

63. Nėrimo pradžia yra laikomas momentas, kai naras pradeda kvėpuoti suslėgtu oru iš oro tiekimo sistemos.

64. Turi būti fiksuojamas tikslus nėrimo pradžios laikas.

65. Naro įlipimas ir išlipimas iš vandens turi būti saugus, naudojant tam reikalingas priemones.

66. Nėrimą į gylį galima pradėti tik įsitikinus, kad dirbančiojo naro reikmenys yra hermetiški, jų plūdrumas sureguliuotas taip, kad būtų artimas nuliniam nardant su plaukmenimis, oro tiekimas pakankamas, veikia balso ryšys.

67. Nardymo metu negalima sulaikyti kvėpavimo. Kvėpuoti reikia lėtai ir giliai.

68. Nėrimo metu naras turi kontroliuoti panėrimo greitį. Pajutęs menkiausią skausmą ausyse, naras privalo sustoti ir išlyginti slėgį. Jeigu slėgio išlyginti nepavyksta, reikia pakilti 1–2 m į viršų ir pakartoti slėgio išlyginimo procedūrą. Jeigu ir tai nepavyksta, nėrimas turi būti nutrauktas.

69. Nėrimo metu naras, pajutęs skausmą pridėtinėse nosies ertmėse, turi nutraukti nėrimą ir kilti į paviršių.

70. Naras, pasiekęs darbo vietą ir įvertinęs esamą situaciją, apie tai turi pranešti nėrimo vadovui.

71. Naras apie savijautą privalo pranešti nėrimo vadovui, pasiekęs darbo vietą bei įvykus bet kokiems savijautos sutrikimams.

72. Naras privalo pranešti nėrimo vadovui apie bet kokius naro reikmenų ar darbo sutrikimus.

73. Nėrimo metu naras turi kontroliuoti savo plūdrumą.

74. Kad dirbant po vandeniu nesusipainiotų signalinė jungtis (virvė), naras turi vengti judėjimo aplink įvairius objektus arba daiktus didesniu nei 180° kampu.

75. Jeigu narui atsiranda dusulys, paviršinis kvėpavimas (esant normaliam oro tiekimui), būtina nutraukti darbus, atstatyti kvėpavimą. Jeigu kvėpavimo atstatyti nepavyksta, naras keliamas į paviršių.

76. Jeigu naudojami autonominiai narų reikmenys, naro buvimą po vandeniu riboja oro atsarga, kuri turi būti ne mažesnė kaip 50 bar iškilus į paviršių arba kai suveikia rezervinis įtaisas.

77. Iškilimui į vandens paviršių narui draudžiama naudoti plūdrumo kompensatoriaus arba sauso tipo hidrokostiumo keliamąją jėgą (išskyrus avarinius atvejus).

78. Iškilimo metu naras neturi sulaikyti kvėpavimo ir pralenkti savo iškvepiamų pačių mažiausių oro burbuliukų bei vadovautis naro kompiuterio (jeigu toks naudojamas) nurodymais.

79. Iškilimo metu sutrikus kvėpavimui dėl kosulio, spazmų, naras turi nutraukti kilimą ir jį tęsti tik atstatęs kvėpavimą.

80. Dekompresijos režimas parenkamas vadovaujantis Taisyklių 3 priedu.

81. Įvykus nenumatytai situacijai po vandeniu narai bei nėrimo vadovas turi elgtis pagal Taisyklių 13 priede pateiktas rekomendacijas.

82. Nėkontroliuojamas iškilimas leidžiamas tik avariniais atvejais.

83. Atliekant naro dekompresiją barokameroje būtina kontroliuoti, kad barokamera būtų ventiliuojama reikiamu laiku pagal barokameros techninius duomenis.

84. Avarinio iškilimo atveju narui turi būti suteikiama pagalba vadovaujantis Taisyklių 9 priedo reikalavimais.

85. Kilimas iš mažesnio nei 12 metrų gylio (imtinai) vyksta be sustojimų, o iš didesnio gylio – su sustojimais pagal narų dekompresijos lentelę.

86. Po dekompresijos, jeigu gylis didesnis nei 12 metrų, naras privalo išbūti darbo vietoje 2 valandas. Po gydamosios rekompresijos (4 priedas), nesant recidyvo, jis privalo ilsėtis pagal režimą, nurodytą Taisyklių 6 priede.

87. Naras po nėrimo privalo pranešti nėrimo vadovui apie:

87.1. užduoties atlikimo rezultatus;

87.2. maksimalų gylį;

87.3. bet kokius kilimo greičio kitimus;

87.4. dekompresinius sustojimus ir kitus svarbesnius įvykius.

88. Jeigu nėrimo metu buvo atlikta dekompresija, naro negalima palikti vieno arba leisti jam miegoti nepaėjęs vienai valandai po nėrimo.

89. Po nėrimo naras privalo pranešti sveikatos priežiūrą atliekančiam asmeniui apie atsiradusius ligos požymius.

IV. REIKALAVIMAI ATLIEKANT POVANDENINIUS NARŲ DARBUS

90. Povandeniniai darbai uosto akvatorijoje vykdomi tik suderinus Pranešimą apie tikrinimą (apžiūrą) (Muitinės narų grupės darbo organizavimo nuostatų 1 priedas) su uosto kapitonu ir krantinės naudotoju.

91. Dirbant uosto akvatorijoje arba intensyvios laivybos rajone, būtina pranešti apie darbų pradžią tikrinamo laivo kapitonui, laivybos kontrolės tarnyboms, darbų rajone esančioms įmonėms, numatyti praplaukiančių laivų įspėjimo būdus.

92. Įspėjamieji narų darbų vykdymo ženklai yra šie:

92.1. uosto akvatorijoje ir jūroje turi būti naudojamos signalinės šviesos ir ženklai, atitinkantys 1972 m. tarptautinės konvencijos dėl tarptautinių taisyklių, padedančių išvengti laivų susidūrimų jūroje (COLREG 72) reikalavimus;

92.2. vidaus vandenyse turi būti naudojamos signalinės šviesos ir ženklai, atitinkantys Vidaus vandenų laivybos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 1999 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 268 (Žin., 1999, Nr. [60-1970](#)), reikalavimus.

93. Tais atvejais, kai atliekant povandeninius narų darbus randami nepažįstami daiktai kelia įtarimą dėl jų pavojingumo, yra panašūs į šovinį, bombą ar kitą amuniciją, galinčią sukelti sprogimą arba cheminį užteršimą, nėrimo vadovas turi iškelti narą (narus), pavojingoji vieta turi būti pažymėta plūdurais, pranešama vietos savivaldybei ir iškviečiami atitinkami specialistai.

94. Įrankiai ir kiti naro darbui reikalingi daiktai turi būti paduodami patikimai užfiksuoti, kad būtų išvengta jų kritimo. Mėtyti narui įrankius draudžiama.

95. Dirbti su mechanizuotais instrumentais leidžiama tik specialiai instrukuotiems narams. Darbai turi būti atliekami laikantis šių įrenginių naudojimo instrukcijų.

96. Žmonių gelbėjimo darbai atliekami be išankstinio planavimo, tačiau, kiek įmanoma, imantis visų saugos priemonių.

97. Gelbėjant žmones nėrimo vadovas gali duoti leidimą nėrimui ir esant draudžiamoms didelio pavojingumo nėrimo sąlygoms, tačiau imantis visų įmanomų saugos priemonių.

98. Vykdamas žmonių gelbėjimo darbus turi būti numatyta operatyvi valties ar katerio naudojimo galimybė.

99. Apžiūrint tranšėjas arba duobes būtina įsitikinti, kad jų kraštai yra nuožulnūs ir negresia nuošliaužos (griūtis).

100. Draudžiama vykdyti tranšėjų ir duobių apžiūrą dirbant grunto pašalinimo įrenginiams.

101. Nutiestų komunikacijų (vamzdynų, kabelių) apžiūra turi būti atliekama visiškai nuėmus apkrovą nuo jas laikančių lynų arba ant grunto visiškai nuleidus plaukiojančius pontonus.

102. Atliekant elektros kabelių apžiūros darbus turi būti išjungta jų įtampa.

103. Vykdamas povandeninius darbus, 50 metrų spinduliu nuo naro darbo vietos neturi būti atliekami jokie darbai ar vykti laivų judėjimas krantinės akvatorijoje, galintys turėti įtakos narų saugumui.

104. Narui dirbant prie vandens užtvarų, jų darbas turi būti sustabdytas.

105. Vykdamas hidrotechninių įrenginių apžiūrą prie vandens filtracijos vietų būtina imtis priemonių, kad naras būtų apsaugotas nuo prisiurbimo.

106. Apžiūrimo laivo atsakingi asmenys privalo povandeninius darbus atliekantiems pareigūnams paprašius pateikti jiems apžiūrimo laivo konstrukcijos schemas, reikalingas techninės dokumentacijos kopijas ir kt.

107. Prieš pradėdamas laivo korpuso, krantinės ir dugno šalia krantinės tikrinimo (apžiūros) darbus, tikrinamo laivo kapitonas ir darbų rajone esančių įmonių, kurių veikla gali turėti įtakos narų darbų saugai, atsakingi asmenys turi pasirašyti Nėrimo saugumo patvirtinimo lapą (14 priedas), kad susipažino su narų saugumo reikalavimais.

108. Draudžiama vykdyti pakrovimo ir iškrovimo operacijas laive, prie kurio dirba naras.

109. Prie laivo, kur dirba narai, draudžiama švartuotis kitiems laivams.

110. Draudžiamas visų valčių judėjimas 50 metrų spinduliu nuo naro darbo vietos, išskyrus valtį, užtikrinančią narų saugumą.

111. Nėrimas iš laivo, esančio atviroje jūroje, leidžiamas tik jam stovint arba dreifuojant.

112. Narui dirbant po laivo korpusu, atstumas tarp grunto ir laivo dugno turi būti saugus ir ne mažesnis kaip 2 metrai, įvertinant bangavimą, tėkmę bei galimą laivo grimzlės pokytį.

113. Narui dirbant prie laivo korpuso turi būti išjungta laivo korpuso protektorinė ar katodinė apsauga, draudžiama įjungti hidroakustinius prietaisus, prasukti iriamąjį veleną bei laivasraigčio kreipiamąjį antgalį, laivo vairą.

114. Atliekant vairo sraigtinio komplekso apžiūros darbus turi būti imtasi priemonių atsitiktiniam iriamojo veleno, kintamo žingsnio laivasraigčio menčių, laivo vairo pasukimui išvengti.

115. Atliekant darbus, reikia imtis priemonių, kad naras nebūtų suspaustas tarp laivų bortų arba tarp krantinės ir laivo borto.

116. Apžiūros darbai prie vandens priėmimo ir išmetimo angų povandeninėje plaukiojančių priemonių dalyje turi būti atliekami tik pasibaigus vandens priėmimo ir išmetimo operacijoms.

117. Draudžiama nerti laikantis už inkaro grandinės arba po ja.

118. Naras, dirbantis prie pažeistos laivo korpuso vietos, turi atidžiai stebėti, kad nesusižeistų, nesugadintų naro reikmenų į aštrias pramuštos skylės briaunas ir nebūtų prisiurbtas.

119. Apžiūrėdamas nuskendusius objektus, naras turi įsitikinti jų stabilumu ir stebėti savo signalinę jungtį (virvę), kad ji nesusipainiotų, nebūtų prispausta.

120. Stropuojant nuskendusį objektą visi veiksmai atliekami pagal naro komandą.

121. Prieš pradėdant nuskendusio objekto pakėlimą turi būti patikrinta signalinė jungtis (virvė), ar ji nėra susipainiojusi su stropais.

122. Nuskendusio objekto iškėlimo metu naras turi būti pasitraukęs saugiu atstumu.

123. Iškeliant pavojingus ar kenksmingus krovinius reikia vadovautis specialiomis instrukcijomis vadovaujant atitinkamiems specialistams.

124. Iškeliant nuskendusius objektus, kurie gali užteršti aplinką, būtina imtis priemonių teršalams pašalinti bei naro apsaugai nuo jų.

125. Baigus laivo korpuso, krantinės ir dugno šalia krantinės tikrinimą (apžiūrą), nėrimo vadovas arba narų darbo vadovas užpildo Tikrinimo (apžiūros) aktą (Muitinės narų grupės darbo organizavimo nuostatų 2 priedas) dviem egzemplioriais, iš kurių vienas lieka muitinėje, o kitas pasirašytinai įteikiamas tikrinto laivo kapitonui. Darbų rajone esančių įmonių atsakingiems asmenims paprašius, jiems pasirašytinai įteikiamos Tikrinimo (apžiūros) akto kopijos.

V. NARŲ ĮRANGOS PRIEŽIŪROS TVARKA IR KOMPLEKTACIJA

126. Naudojama narų įranga bei jos komponentai turi atitikti Europos Sąjungoje arba Lietuvos Respublikoje galiojančius standartus.

127. Užsienio valstybėje pagamintą narų įrangą leidžiama eksploatuoti tik esant eksploatacijos instrukcijai lietuvių kalba.

128. Draudžiama naudoti sugedusią arba nustatyta tvarka nepatikrintą narų įrangą bei atskiras jos dalis.

129. Naudojama narų įranga turi būti eksploatuojama, tikrinama ir bandoma pagal gamintojų instrukcijas bei galiojančius teisės aktus.

130. Narų kvėpuojamojo oro kokybė turi atitikti Lietuvoje galiojančio standarto dėl narų kvėpuojamojo oro reikalavimus.

131. Narų kvėpuojamojo oro kokybė turi būti tikrinama ne rečiau kaip kas 6 mėnesiai ir

šiais atvejais:

- 131.1. prieš kompresoriaus eksploatavimo pradžią;
- 131.2. po kompresoriaus remonto;
- 131.3. pakeitus kompresoriaus aukšto slėgio filtrą;
- 131.4. pasireiškus narų apsinuodijimo kvėpuojamuoju oru atvejams.

132. Apie visus pastebėtus narų įrangos gedimus kiekvienas naras bei asmenys, aptarnaujantys nėrimus, privalo nedelsdami pranešti narų darbo vadovui, o nėrimo metu – nėrimo vadovui.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

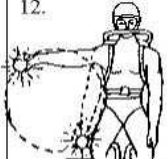
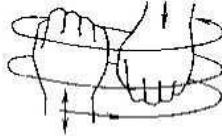
133. Asmenys, kurie savo veikla arba neveiklumu pažeidžia Taisyklių reikalavimus, traukiami atsakomybėn Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

134. Taisyklių ir kitų narų darbo saugą reglamentuojančių normatyvinių dokumentų reikalavimų vykdymą kontroliuoja muitinės įstaigos darbų saugos specialistas.

Muitinės narų darbų saugos taisyklių
1 priedas

SUTARTINIAI NARŲ RYŠIO SIGNALAI PAGRINDINIAI VIZUALINIAI NARŲ ŽENKLAI

1 lentelė

Ženklas	Ženklas	Ženklas	Ženklas
1. 	2. 	3. 	4.
5. 	6. 	7. 	8.
9. 	10. 	11. 	12.
13. 	14. 	15. 	16.
17. 	18. 	19. 	20.
21. 	22. 	23. 	24.
25. 	26. 		
 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9			
27.			

1 ženklas. „Viskas gerai, aš vykdu, supratau“

2 ženklas. „Viskas gerai, aš vykdu, supratau“ (šis ženklas rodomas iš didelio atstumo)

3 ženklas. „Aš nesuprantu, pakartok“

4 ženklas. „Pradėjau kvėpuoti rezervine oro atsarga“

5 ženklas. „Žiūrėk į mane“

- 6 ženklas. „Stop! Dėmesio!“ (šis ženklas reikalauja nutraukti visus prieš tai atliekamus veiksmus arba atkreipti į save dėmesį)
- 7 ženklas. „Man svaigsta galva“
- 8 ženklas. „Nesuveikė rezervas, negaliu kvėpuoti“
- 9 ženklas. „Kažkas blogai, aš nesugebu, negaliu“
- 10 ženklas. „Pavojus!“ (ištiesta ranka nurodo kryptį, iš kurios sklinda pavojus)
- 11 ženklas. „Išlygink slėgį“
- 12 ženklas. „Viskas gerai!“ (šis ženklas rodomas su žibintu tamsiuoju paros metu)
- 13 ženklas. „Prašau pagalbos, man bloga“ (šis ženklas rodomas ant vandens paviršiaus)
- 14 ženklas. „Man trūksta oro“ (šis ženklas naudojamas, kai baigėsi oras arba sunku įkvėpti)
- 15 ženklas. „Man šalta“
- 16 ženklas. „Prašau pagalbos, man bloga!“ (šis ženklas rodomas ant vandens paviršiaus tamsiuoju paros metu)
- 17 ženklas. „Nerk, aš nerių!“
- 18 ženklas. „Duok pakvėpuoti!“
- 19 ženklas. „Paskubėk, greičiau!“
- 20 ženklas. „Ne, neteisingai darai!“
- 21 ženklas. „Kilk, aš kylu!“
- 22 ženklas. „Ateik čia!“
- 23 ženklas. „Lėčiau, ramiau!“
- 24 ženklas. „Nurodoma judėjimo kryptis“
- 25 ženklas. „Aš negaliu prasipūsti ausų!“
- 26 ženklas. „Surišk, suspausk!“
- 27 ženklas. Skaičių rodymas. Rodant dešimtis ar šimtus, skaičiai rankų ženklais rodomi iš eilės

SUTARTINIAI NARŲ RYŠIO SIGNALAI, PERDUODAMI SIGNALINE VIRVE

2 lentelė

Signalas	Narui perduoto signalo reikšmė	Iš naro gautų signalų reikšmė
1	2	3
Vienas timptelėjimas	Kaip jautiesi? Pakartok signalą! Įtempk signalinę virvę!	Esu ant grunto. Savijauta gera. Įtempk signalinę virvę! Pakartok signalą!
Du timptelėjimai	Patikrink slėgį balionuose!	Oro slėgis balionuose pakankamas.
Trys timptelėjimai	Kilk! Pradedame kelti (signalą pakartojus, narui reikia kilti).	Kelk! Kylu į paviršių!
Vienas pakratymas	Stop! Neik toliau! Nenerk! Nekilk!	Stop! Nenardink! Nekelk!
Du pakratymai	Nerk giliau! Eik tiesiai!	Nardink! Duok daugiau virvės!
Trys pakratymai	Stovėk vietoje! Siunčiu atsarginį narą!	Įsipainiojau, negaliu išsilaisvinti be pagalbos.
Vienas timptelėjimas ir pakratymas	Eik dešinèn!	Einu dešinèn!
Du timptelėjimai ir pakratymas	Eik kairèn!	Einu kairèn!
Vienas timptelėjimas ir patraukimas	Paduodu įrankį	Paduok įrankį!
Du timptelėjimai ir patraukimas	Paduodu virvę	Paduok virvę!
Timptelėjimas, pakratymas, timptelėjimas	Atsarginis (pagal susitarimą)	

Signalas	Narui perduoto signalo reikšmė	Iš naro gautų signalų reikšmė
1	2	3
Dažni timptelėjimai	–	Pavojus! Man blogai! Nedelsdamas kelk!

1. Kiekvienas signalas pakartojamas, kad būtų įsitikinta, ar teisingai suprasta. Nekartojamas avarinis signalas: „Dažni timptelėjimai“.

2. Nesant galimybės perduoti signalo signaline virve ir neturint telefoninio radijo ryšio, naudojami garso signalai, kurie perduodami atitinkamai 2 lentelėje nurodytiems signalams:

2.1. timptelėjimą reiškia vienas atskiras smūgis;

2.2. pakratymą reiškia du smūgiai.

SUTARTINIAI SIGNALAI NUTRŪKUS LAIDINIAM RYŠIUI SU BAROKAMEROJE ESANČIAIS ASMENIMIS

3 lentelė

Signalas	Į barokamerą	Iš barokameros
Vienas smūgis	Kaip jautiesi?	Jaučiuosi gerai
Du atskiri smūgiai	Didinu slėgį	Didink slėgį
Trys atskiri smūgiai	Mažinu slėgį	Mažink slėgį
Vienas atskiras ir vienas dvigubas smūgiai	Kvėpuok deguonimi	Kvėpuoju deguonimi
Dažni smūgiai	–	Stop! Sustabdyk slėgio kitimą!
Vienas atskiras ir vienas trigubas	Atidarau šliužą	Atidaryk šliužą!

Lentelė turi būti matomai pritvirtinta barokameros viduje ir išorėje.

Muitinės narų darbų saugos taisyklių
2 priedas

SAUGOS PREVENCINĖS PRIEMONĖS ESANT DIDELIO PAVOJINGUMO NĖRIMO SĄLYGOMS

1 lentelė

Padidinto pavojingumo nėrinio sąlygos		Profesinė rizika	Saugos prevencinės priemonės pavadinimas	Narų darbai draudžiami
1	2	3	4	5
Nėrimo gylis	12 m -:- 30 m	1. Dekompresinė liga. 2. Plaučių barotrauma. 3. Skendimas dėl oro tiekimo sutrikimų. 4. Apsinuodijimas dėl oro užterštumo.	1. Prieš darbus privalomos narų treniruotės (6 priedas). 2. Paruošta barokamera nėrimo vietoje tik tuo atveju, jeigu planuojamas dekompresinis nėrimas, kitais atvejais turi būti paruošta budinti barokamera 1 valandos kelio atstumu nuo nėrimo vietos. 3. Balso ryšio priemonės naudojimas. 4. Nusileidimo virvės naudojimas. 5. Gylmačio naudojimas. 6. Dekompresinės sėdynėlės naudojimas.	> 40 m

Padidinto pavojingumo nėrinio sąlygos		Profesinė rizika	Saugos prevencinės priemonės pavadinimas	Narų darbai draudžiami
1		2	3	4
Nėrimo gylis	30 m -:- 40 m	1. Dekompresinė liga. 2. Plaučių barotrauma. 3. Skendimas dėl oro tiekimo sutrikimų. 4. Azoto narkozė. 5. Apsinuodijimas dėl oro užterštumo.	1. Prieš darbus privalomos narų treniruotės. 2. Paruošta barokamera nėrimo vietoje. 3. Narų gydytojo dalyvavimas. 4. Balso ryšio priemonės naudojimas. 5. Nusileidimo virvės naudojimas. 6. Gylmačio naudojimas. 7. Dekompresinės sėdynėlės naudojimas.	> 40 m
Pakartotiniai nėrimai didesniame nei 12 m gylyje		1. Dekompresinė liga.	1. Narų gydytojo dalyvavimas.	–
Oro temperatūra ir vėjo stiprumas		1. Peršalimo ligos. 2. Skendimas dėl oro tiekimo sutrikimų.	Esant oro temperatūrai $< 0^{\circ}\text{C}$, būtinos priemonės aptarnaujančiojo bei atsarginio naro apsaugai nuo šalčio. Būtina šilta patalpa dirbančiajam narui persirengti. Būtinas karštas vanduo.	-10°C , 14 m/s; -15°C , 8,5 m/s; -20°C
Nardymas nuo ledo		1. Traumos dėl ledo įlūžimo. 2. Skendimas dėl naro reikmenų bei nėrimo priemonių pažeidimo. 3. Naro skendimas neradus kelio iki eketės.	Įvertintas ledo storis. Vykdoma periodinė jo kontrolė. Paruošta reikiamo dydžio eketė (eketės kraštai negali būti aštrūs). Į vandenį įleistos nusileidimo kopėtėlės. Nusileidimo virvės naudojimas. Eketės kraštai turi būti padengti neslidžia medžiaga. Naudojant autonominius reikmenis, jų komplekte turi būti numatytas aukšto slėgio manometras, rodantis oro atsargas balione, o naro buvimą po vandeniu ribojanti oro atsarga turi būti ne mažesnė kaip 1/3 darbinio slėgio. Narui draudžiama nutolti nuo eketės daugiau kaip 30 m. Esant draudžiamoms oro temperatūros ir vėjo stiprumo sąlygoms, virš nėrimo vietos statoma palapinė ir narų darbai leidžiami.	< 10 cm; esant ledonešiui
Vandens temperatūra	$< +7^{\circ}\text{C}$	1. Skendimas dėl oro tiekimo sutrikimų. 2. Peršalimo ligos.	1. Oro tiekimo reguliatorius su apsauga nuo užšalimo. 2. Sausojo tipo hidrokostiumas.	–
	$> +20^{\circ}\text{C}$	1. Perkaitimas.	1. Ribojamas nėrimo laikas. 2. Naudojami hidrokostiumai su aktyviu aušinimu.	
Tamsusis paros metas		1. Sužalojimai dėl blogo darbo vietos apšvietimo.	1. Nėrimo vietos apšvietimas. 2. Povandeninis naro šviestuvai.	–

Padidinto pavojingumo nėrinio sąlygos		Profesinė rizika	Saugos prevencinės priemonės pavadinimas	Narų darbai draudžiami
1		2	3	4
Narų posto vieta > 2 m virš vandens paviršiaus		1. Sužalojimai, traumos dėl per aukštai išdėstyto narų posto. 2. Skendimas dėl pagalbos vėlavimo.	1. Naudojami kėlimo mechanizmai narui saugiai nuleisti į vandenį. 2. Nėrimo vietoje turi būti valtis, kurioje turi būti atsarginis naras.	–
Tėkmė	0.5 m/s -:- 1 m/s	1. Sužalojimas dėl nekontroliuojamo panėrimo.	1. Nėrimo vietoje turi būti valtis, paruošta išplaukusiam narui pakelti. 2. Jeigu nardoma iš plaukiojančios priemonės, ji turi būti aukščiau nėrimo vietos ir inkaruota taip, kad nedreifuotų. 3. Nusileidimo virvės naudojimas.	> 2 m/s
	1 m/s -:- 2 m/s	1. Naro skendimas dėl stabilumo ar orientacijos praradimo. 2. Sužalojimas dėl nekontroliuojamo panėrimo.	1. Nėrimo vietoje turi būti valtis, paruošta išplaukusiam narui pakelti. 2. Jeigu nardoma iš plaukiojančios priemonės, ji turi būti aukščiau nėrimo vietos ir inkaruota taip, kad nedreifuotų. 3. Ėjimo virvės naudojimas. 4. Pasunkintų naro svorių naudojimas. 5. Pasunkintas nusileidimo virvės svoris, užtikrinantis nusileidimo virvės stabilumą.	
Bangavimas > 1 balai		1. Naro sužalojimai dėl nubloškimo į kietus daiktus. 2. Dekompresinė liga.	1. Imtis priemonių užtvirti nėrimo vietą nuo bangų (panaudojant plaukiojančias priemones). 2. Dekompresija atliekama tik barokameroje, išskyrus privalomąją dekompresiją vandenyje.	> 2 balai, naro darbo vieta iki 10 m gylio > 3 balai
Vandens užterštumas	Naftos produktais	1. Skendimas dėl naro reikmenų pažeidimų. 2. Apsinuodijimas.	1. Išvalyti nuo vandens paviršiaus nėrimo vietoje naftos produktus (oro, vandens čiurkšle). 2. Atitverti išvalytą nėrimo vietą. 3. Naudojami narų reikmenys, izoliuojantys narą nuo sąlyčio su užteršta aplinka. 4. Prieš nėrimą skystu muilu sutepamos neatsparios naro reikmenų dalys. 5. Iš karto po nėrimo narui dar nenusirengus nuplauti reikmenis naftos produktus neutralizuojančiais skysčiais.	Radiacinis
	Pramoniniai s, buitiniai nutekamaisiais vandenimis	1. Apsinuodijimas. 2. Infekciniai susirgimai. 3. Odos ligos.	1. Naudojami narų reikmenys, izoliuojantys narą nuo sąlyčio su užteršta aplinka. 2. Iš karto po nėrimo narui dar nenusirengus nuplauti reikmenis naftos produktus neutralizuojančiais skysčiais.	Radiacinis

NARŲ DEKOMPRESIJOS REŽIMAI

1. Dekompresinė lentelė yra dekompresijos režimų rinkinys įvairioms nėrimo sąlygoms. Ši lentelė naudojama esant normaliam atmosferos slėgiui.

2. Dekompresinėje lentelėje numatomos šios nėrimo sąlygos: nėrimo gylis, buvimo gylyje laikas, laikas, skirtas pirmam sustojimui pasiekti, laikas, kurį reikia išbūti kiekvieno sustojimo metu, kvėpuojamasis dujų mišinys (oras arba deguonis).

3. Buvimo gylyje laikas pradedamas skaičiuoti nuo panėrimo į vandenį pradžios iki kilimo iš gylio pradžios.

4. Jeigu faktinis nėrimo gylis ir buvimo gylyje laikas neatitinka gylio ir laiko, nurodyto lentelėje, jie apvalinami į didžiąją pusę. Taip parinktas režimas vadinamas pagrindiniu dekompresijos režimu.

5. Dekompresijos režimas, esantis lentelėje viena eilute žemiau pagrindinio, vadinamas pailgintu. Jis yra skirtas:

5.1. mažai treniruotiems narams (kurie pirmą kartą neria į didesnę gylį arba kurių paskutinis nėrimas į pasiektą gylį buvo anksčiau nei prieš 45 d.);

5.2. narams, linkusiems sirgti dekompresine liga;

5.3. esant vandens paviršiaus temperatūrai, žemesnei nei +10 °C;

5.4. narams, atliekantiems sunkų fizinį darbą vandenyje.

6. Jeigu naras atlieka dekompresiją pagal buvimo gylyje laiką, nurodytą lentelėje žemiau pusjuodės linijos, dekompresija atliekama tik pagal pailgintą režimą.

7. Naras, atlikdamas dekompresiją, privalo laikytis kilimo iki pirmojo sustojimo laiko, sustojimo gylio ir laiko:

7.1. gylio laikymosi tikslumas ± 1 m;

7.2. laikas, kurį naras užtrunka pereidamas iš vieno sustojimo į kitą (1 min.), pridedamas prie eilinio sustojimo laiko;

7.3. kilimas iš paskutinio sustojimo trunka 1–3 min.

8. Jei buvimo gylyje laikas ir gylis leidžia atlikti dekompresiją be sustojimų, dekompresinės ligos profilaktikai rekomenduojamas 5–3 m gylyje atlikti 2–3 min. sustojimą, nenumatytą dekompresijos lentelėje.

9. Dekompresinėje lentelėje numatyti režimai gali būti naudojami dekompresijai tiek vandenyje, tiek narų barokameroje paviršiuje.

10. Dekompresija paviršiuje gali būti atliekama:

10.1. kai nėrimas vykdomas iki 40 m gylio, bet kuriuo buvimo gylyje laiku;

10.2. jei gylis didesnis nei 40 m, buvimo gylyje laikas – ne daugiau nei 25 min.;

10.3. jei gylis didesnis nei 40 m ir buvimo gylyje laikas – daugiau nei 25 min., dekompresiją paviršiuje galima atlikti tik avariniu atveju.

11. Dekompresiją paviršiuje galima atlikti po sustojimų, lentelėje pažymėtų žvaigždute, taip pat esančių mažesniame gylyje.

12. Prieš dekompresiją paviršiuje naras išbūna nurodytą laiką nurodytame gylyje ir pakeliamas į paviršių. Nuėmus įrangą perkeliamas į barokamerą. Barokameroje pakeliamas slėgis, atitinkantis paskutinio sustojimo gylį. Laikas nuo paskutinio sustojimo pabaigos iki reikalingo slėgio pakėlimo narų barokameroje turi būti minimalus ir ne ilgesnis kaip 6 min. Nurodytame slėgyje barokameroje naras būna 10 min., po to atliekama dekompresija pagal pailgintą režimą.

13. Kelti narą dekompresijai paviršiuje barokameroje iš sustojimų, esančių giliau, nei

pažymėta žvaigždute, griežtai draudžiama.

14. Jeigu paviršinė dekompresija atliekama iš gylio, kurio sustojimas yra 3 m gylyje, naras pakeliamas į paviršių iš gylio be sustojimų. Dekompresija barokameroje atliekama pagal numatytą režimą (be 10 min. pirmojo sustojimo barokameroje).

15. Dekompresijos paviršiuje metu, siekiant sutrumpinti bendrąjį dekompresijos laiką, nuo 15-:-16 m. gylio dekompresiją galima atlikti kvėpuojant deguonimi. Kvėpavimo deguonimi laikas nurodytas skliausteliuose.

16. Kvėpavimui deguonimi barokameroje naudojami deguonies inhaliatoriai, iškvepiamas oras neturi patekti į barokameros vidų, nes deguonies koncentracija barokameroje negali būti didesnė kaip 25 proc.

17. Kvėpavimą deguonimi reikia nutraukti, jei atsiranda pirmieji apsinuodijimo deguonimi požymiai (skausmas už krūtinkaulio, pirštų tirpimas, kosulys, regėjimo lauko sumažėjimas).

18. Jei naras kildamas praleido 1 ar 2 sustojimus pagal dekompresijos režimą, jam būtina nusileisti 3 m giliau nei yra pirmasis sustojimas pagal pasirinktą režimą. Čia naras turi išbūti 5 min., tolesnė dekompresija atliekama pagal pailgintą režimą.

19. Jei naras kildamas praleido daugiau kaip 2 sustojimus arba iškilo nesustojęs į paviršių, jį būtina perkelti į barokamerą ir atlikti gydomąją rekompresiją vadovaujantis priedu.

20. Neriant pakartotinai tą pačią parą, dekompresijos režimas parenkamas sumuojant visų tą parą atliktų nėrimų buvimo gylyje laiką. Jeigu pakartotinai neriama į skirtingus gylius, dekompresija atliekama pagal paskutinio gylį ir suminį buvimo gylyje laiką, kuris negali viršyti maksimalaus buvimo gylyje laiko paskutinio nėrimo gyliui (virš pusjuodės linijos).

DEKOMPRESINĖ LENTELĖ

1 lentelė

Nėrimo gylis, m	Buvimo gylyje laikas, min.	Perėjimo į paviršių ar į sustojimą laikas, min.	Sustojimo gylis, m												Bendras dekompresijos laikas, kvėpuojant min.,			
			36	33	30	27	24	21	18	15	12	9	6	3				
			Laikas sustojimuose, min.												oru		deguonimi	
			Kvėpuojant oru						Kvėpuojant oru (deguonimi)						val.	min.	val.	min.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
12	360	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	02	–	–
15	105	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	02	–	–
	145	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	10(5)	–	12	–	07
	180	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	14(7)	–	16	–	09
	240	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	3(2)	15(8)	–	20	–	12
		2	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	10(5)	16(8)	–	28	–	15
18	45	3	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	03	–	–
	60	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	5(3)	–	07	–	05
	80	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	14(7)	–	16	–	09
	105	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	3(2)	18(8)	–	23	–	12
	145	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	8(4)	20(10)	–	30	–	16
	180	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	8(4)	26(13)	–	36	–	19
		2	–	–	–	–	–	–	–	–	–	5(3)	18(9)	23(12)	–	48	–	26
21	35	3	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	03	–	–
	45	3	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	5(3)	–	08	–	06
	60	3	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	17(9)	–	20	–	12
	80	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	8(4)	17(9)	–	27	–	15
	105	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–	7(4)*	11(6)	21(11)	–	41	–	23

Nėrimo gylis, m	Buvimo gilyje laikas, min.	Perėjimo į paviršių ar į sustojimą laikas, min.	Sustojimo gylis, m												Bendras dekompresijos laikas, kvėpuojant min.,			
			36	33	30	27	24	21	18	15	12	9	6	3				
			Laikas sustojimuose, min.												oru		deguonimi	
			Kvėpuojant oru						Kvėpuojant oru (deguonimi)						val.	min.	val.	min.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
	145	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–	8(4)*	14(7)	29(15)	–	53	–	28
	180	2	–	–	–	–	–	–	–	–	3(2)*	12(6)	19(10)	31(16)	1	07	–	36
		2	–	–	–	–	–	–	–	–	10(5)*	18(9)	24(12)	36(18)	1	30	–	46
24	25	3	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	03	–	–
	35	3	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	6(3)	–	09	–	06
	45	3	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	6(3)	20(10)	–	29	–	16
	60	3	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	10(5)	24(12)	–	37	–	20
	80	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–	7(4)*	10(5)	25(13)	–	44	–	24
	105	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–	10(5)*	18(9)	27(14)	–	57	–	30
	145	2	–	–	–	–	–	–	–	–	9(5)*	12(6)	23(14)	34(17)	1	20	–	44
	180	2	–	–	–	–	–	–	–	4(2)	13(7)*	18(9)	28(14)	39(20)	1	44	–	54
		2	–	–	–	–	–	–	–	4(2)	19(10)*	29(15)	32(16)	50(25)	2	16	1	10
27	20	4	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	04	–	–
	25	3	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2(1)	–	05	–	04
	35	3	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	12(6)	–	15	–	09
	45	3	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	12(6)	22(11)	–	37	–	20
	60	3	–	–	–	–	–	–	–	–	–	7(4)*	12(6)	23(12)	–	45	–	25
	80	3	–	–	–	–	–	–	–	–	–	9(5)*	20(10)	24(12)	–	56	–	30
	105	2	–	–	–	–	–	–	–	2(1)	11(6)*	15(8)	29(15)	29(15)	1	21	–	43
	145	2	–	–	–	–	–	–	–	9(5)	12(6)*	21(11)	28(14)	43(22)	1	55	1	-
		2	–	–	–	–	–	–	–	12(6)	16(8)*	25(13)	33(17)	51 (26)	2	19	1	12
30	15	4	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	04	–	–
	20	4	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1(1)	–	05	–	–
	25	4	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	4(2)	–	08	–	06
	35	3	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	5(3)	15(8)	–	23	–	14
	45	3	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2(1)*	13(7)	23(12)	–	41	–	23
	60	3	–	–	–	–	–	–	–	–	1(1)*	10(5)	15(8)	25(12)	–	54	–	29
	80	2	–	–	–	–	–	–	–	2(1)	10(5)*	14(7)	28(14)	28(14)	1	18	–	40
	105	2	–	–	–	–	–	–	–	5(3)	14(7)*	18(9)	28(14)	39(20)	1	46	–	55
	145	2	–	–	–	–	–	–	10	13(7)	15(8)*	25(13)	36(18)	52(26)	2	33	1	24
		2	–	–	–	–	–	–	14	19(10)	21(11)*	30(15)	40(20)	61(31)	3	07	1	43
33	15	5	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	05	–	–
	20	4	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	3(2)	–	07	–	06
	25	4	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	10(5)	–	14	–	09
	35	3	–	–	–	–	–	–	–	–	–	6(3)*	10(5)	16(8)	–	35	–	19
	45	3	–	–	–	–	–	–	–	–	–	8(4)*	14(7)	24(12)	–	49	–	26
	60	3	–	–	–	–	–	–	–	–	12(6)*	14(7)	17(9)	26(13)	1	12	–	38
	80	3	–	–	–	–	–	–	–	6(3)	12(6)*	16(8)	25(13)	32(16)	1	34	–	49
	105	2	–	–	–	–	–	–	8	12(6)	19(10)*	20(10)	33(17)	41(21)	2	15	1	14
	145	2	–	–	–	–	–	9	13	15(8)	20(10)*	30(15)	42(21)	65(33)	3	16	1	51
		2	–	–	–	–	–	16	19	22(11)	24(12)*	39(20)	60(30)	73(37)	4	15	2	27
36	10	5	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	05	–	–
	15	5	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	3(2)	–	08	–	07
	20	5	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	4(2)	–	09	–	07
	25	4	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2(1)*	6(3)	12(6)	–	24	–	14
	35	4	–	–	–	–	–	–	–	–	–	10(5)*	12(6)	17(9)	–	43	–	24
	45	3	–	–	–	–	–	–	–	–	5(3)*	12(6)	18(9)	24(12)	1	02	–	33

Nėrimo gylis, m	Buvimo gylyje laikas, min.	Perėjimo į paviršių ar į sustojimą laikas, min.	Sustojimo gylis, m												Bendras dekompresijos laikas, kvėpuojant min.,			
			36	33	30	27	24	21	18	15	12	9	6	3				
			Laikas sustojimuose, min.												oru		deguonimi	
			Kvėpuojant oru						Kvėpuojant oru (deguonimi)						val.	min.	val.	min.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
	60	3	–	–	–	–	–	–	–	4(2)	14(7)*	16(8)	18(9)	30(15)	1	25	–	44
	80	3	–	–	–	–	–	–	4	10(5)	18(9)*	21(11)	27(14)	35(18)	1	58	1	04
	105	3	–	–	–	–	–	7	11	14(7)	19(10)*	24(12)	37(19)	47(24)	2	42	1	33
		2	–	–	–	–	11	13	15	17(9)	24(12)*	37(19)	48(24)	72(36)	3	59	2	21
39	10	6	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	06	–	–
	15	5	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	6(3)	–	11	–	08
	20	5	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	9(5)	–	14	–	10
	25	4	–	–	–	–	–	–	–	–	–	6(3)*	10(5)	14(7)	–	34	–	19
	35	4	–	–	–	–	–	–	–	–	3(2)*	12(6)	16(8)	18(9)	–	53	–	29
	45	4	–	–	–	–	–	–	–	–	6(3)*	16(8)	20(10)	27(14)	1	13	–	39
	60	3	–	–	–	–	–	–	4	10(5)	18(9)*	22(11)	24(12)	30(15)	1	51	–	59
	80	2	–	–	–	–	–	5	10	14(7)	20(10)*	23(12)	28(14)	38(19)	2	20	1	19
	105	2	–	–	–	–	6	10	14	18(9)	21(11)*	31(16)	47(24)	57(29)	3	26	2	01
		2	–	–	–	8	13	16	18	20(10)	30(15)*	44(22)	59(30)	85(43)	4	55	2	57
42	10	6	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	06	–	–
	15	6	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	9(5)	–	15	–	11
	20	5	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	4(2)	15(8)	–	24	–	15
	25	5	–	–	–	–	–	–	–	–	–	9(5)*	14(7)	16(8)	–	44	–	25
	35	4	–	–	–	–	–	–	–	–	9(5)*	14(7)	17(9)	22(11)	1	06	–	36
	45	4	–	–	–	–	–	–	–	4(2)	10(5)*	19(10)	22(11)	27(14)	1	26	–	46
	60	3	–	–	–	–	–	2	9	16(8)	20(10)*	23(12)	26(13)	32(16)	2	11	1	13
	80	3	–	–	–	–	–	12	14	17(9)	22(11)*	25(13)	32(16)	42(21)	2	47	1	39
	105	3	–	–	–	–	–	15	18	20(10)	23(12)*	34(17)	53(27)	76(38)	4	02	2	20
		2	–	–	–	12	14	18	19	26(13)	39(20)*	49(25)	75(38)	105(53)	5	59	3	34

Muitinės narų darbų saugos taisyklių
4 priedas

GYDOMOSIOS REKOMPRESIJOS REŽIMAI

1. Gydomoji rekompresija taikoma dekompresinei ligai (toliau – DL), arteriniam dujų embolizmui (toliau – ADE) gydyti.

2. Gydomosios rekompresijos sėkmė priklauso nuo rekompresijos pradžios ankstyvumo, nes skubus rekompresinis gydymas mažina ūmius simptomus, apsaugo nuo antrinių pakenkimų. Reabilitacijai gali prireikti daugkartinės hiperbarinės oksigenacijos, papildomo gydymo.

3. Gydomąją rekompresiją atlikti gali tik narų gydytojas. Gydomąją rekompresiją pradėti, jeigu nėrimo vietoje nėra narų gydytojo, gali narų sveikatos priežiūrą atliekantis asmuo, tuo pačiu metu iškviessdamas narų gydytoją.

4. Atliekant gydomąją rekompresiją reikia laikytis šių taisyklių:

4.1. Turi būti tiksliai laikomasi gydomųjų rekompresijos režimų reikalavimų.

4.2. Visą gydymo laiką barokameroje turi būti aptarnaujantysis naras.

4.3. Turi būti laikomasi slėgio didinimo ir mažinimo greičio.

4.4. Reikia sekti paciento būklę ir gyvybines funkcijas.

4.5. Pacientas be sąmonės gydomas kaip ADE ar sunkiai DL, jeigu nėra kitos akivaizdžios tokios būklės priežasties.

5. Esant sunkiai DL formai ar ADE rekompresija turi būti maksimaliai greita, nuo ausų barofunkcijos būklės.

6. Galimos šios gydamosios rekompresijos rūšys:

6.1. gydomoji rekompresija kvėpuojant deguonimi ir oru;

6.2. gydomoji rekompresija kvėpuojant oru;

6.3. gydomoji rekompresija kvėpuojant deguonimi (medicininėje barokameroje).

7. Esant kiekvienam gydamosios rekompresijos režimui nurodoma:

7.1. maksimalus slėgis (gylis);

7.2. sustojimų slėgis (gylis) ir trukmė;

7.3. perėjimų į sustojimus trukmė;

7.4. kvėpavimui naudojamos dujos;

7.5. bendras dekompresijos laikas.

8. Maksimalaus slėgio trukmė skaičiuojama nuo maksimalaus slėgio pasiekimo momento iki slėgio mažinimo pradžios.

9. Taikant gydomąją rekompresiją kvėpuojant oru ir deguonimi:

9.1. turi būti naudojama dviejų skyrių narų barokamera;

9.2. slėgis barokameroje turi būti keliamas oru;

9.3. slėgio kėlimo metu ir pagal pasirinktą režimą nukentėjusysis turi kvėpuoti deguonimi, neviršydamas barokameroje deguonies koncentracijos ≥ 25 proc.;

9.4. gydamosios rekompresijos režimas parenkamas pagal ligos sunkumą:

9.4.1. lengvai dekompresinei ligai (lengvas skausmas ir (arba) odos pakitimai) gydyti naudojamas pirmasis režimas (1 grafikas);

9.4.2. jei naudojantis 1 režimu per 10 min. nukentėjusiojo būklė nepagerėja, taikomas režimas (2 grafikas);

9.4.3. sunkiais DL, ADE atvejais naudojamas trečiasis režimas (3 grafikas).

10. Taikant gydomąją rekompresiją kvėpuojant oru:

10.1. turi būti naudojama dviejų skyrių narų barokamera;

10.2. slėgio didinimo greitis 0,1 -:- 0,2 MPa/min.;

10.3. yra numatomi trys režimai (1 lentelė):

10.3.1. pirmasis režimas taikomas lengvai dekompresinei ligai (lengvas skausmas ir (arba) odos pakitimai) gydyti;

10.3.2. antrasis režimas taikomas esant širdies ir plaučių pakenkimui DL atveju, esant ADE pradiniais požymiams;

10.3.3. trečiasis režimas taikomas:

10.3.3.1. esant sunkiai dekompresinės ligos formai, išreikštai ADE formai;

10.3.3.2. esant DL arba ADE atsinaujinimui:

10.3.3.31. dekompresijos metu ar po jos atliekama gydomoji rekompresija nuo baigiamosios dalies, slėgį didinant 0,1 -:- 0,2 MPa/min. greičiu iki ligonio būklės pagerėjimo;

10.3.3.32. kas 0,1 MPa daroma 5 -:- 10 min. pertrauka, kurios metu sekama ligonio būklė;

10.3.3.33. pagerėjus savijautai slėgis dar padidinamas 0,1 MPa (ne daugiau kaip iki 0,7 MPa);

10.3.3.34. vengiant apsinuodijimo deguonimi mažinama buvimo padidintame slėgyje trukmė: 0,22 -:- 0,42 MPa iki 3 val., 0,42 -:- 0,5 MPa iki 2 val., 0,55 -:- 0,6 MPa iki 1 val., 0,65 -:- 0,7 MPa iki 30 min.;

10.3.3.35. išnykus ar sumažėjus ligos simptomams ligonis pasiektame slėgyje laikomas vieną valandą (ne ilgiau nurodyto limito tame slėgyje), po to atliekama dekompresija pagal trečiąjį režimą, sustojimų trukmę didinant 1,5 karto;

10.3.3.36. kartoti visą trečiąjį režimą draudžiama;

10.3.3.37. perėjimo trukmė visuose režimuose, pradedant nuo antro sustojimo, į žemesnį slėgį yra 2 min., kurios įskaitomos į eilinio sustojimo trukmę.

11. Taikant gydymą rekompresiją kvėpuojant deguonimi:

11.1. turi būti naudojama medicininė barokamera;

11.2. slėgis turi būti keliamas deguonimi;

11.3. yra numatomi du režimai:

11.3.1. pirmasis režimas (4 grafikas) taikomas lengvai dekompresinei ligai (lengvas skausmas ir (ar) odos pakitimai) gydyti;

11.3.2. antrasis režimas (5 grafikas) taikomas DL esant neurologiniai patologijai, ADE gydyti arba nesant pagerėjimo per pirmąsias 10 min. pritaikius 1 režimą;

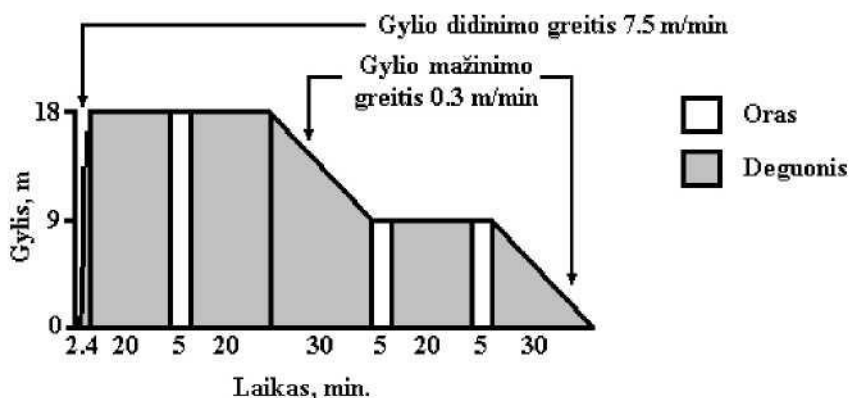
11.4. jei ligos požymiai neišnyksta, antrąjį režimą galima pakartoti po 30 min. pakvėpavus oru 1 atm. slėgyje.

12. Po gydymosi rekompresijos kvėpuojant deguonimi ir oru arba deguonimi, atsinaujinus ligos požymiams, režimai gali būti kartojami kasdien po 1 ar 2 kartus. Gydymosi rekompresijos kurso trukmę nustato narų gydytojas.

GYDOMOSIOS REKOMPRESIJOS KVĖPUOJANT ORU IR DEGUONIMI PIRMASIS REŽIMAS

1 grafikas

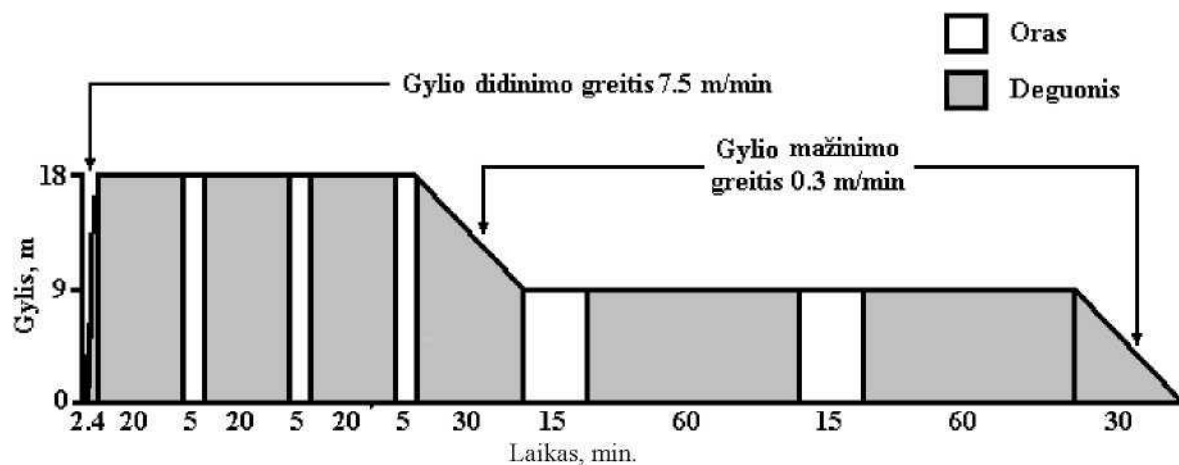
**Bendras dekompresijos laikas – 2 val. 15 min.
(neįskaitant maksimalaus gylio pasiekimo laiko)**

GYDOMOSIOS REKOMPRESIJOS KVĖPUOJANT ORU IR DEGUONIMI ANTRASIS REŽIMAS

2 grafikas

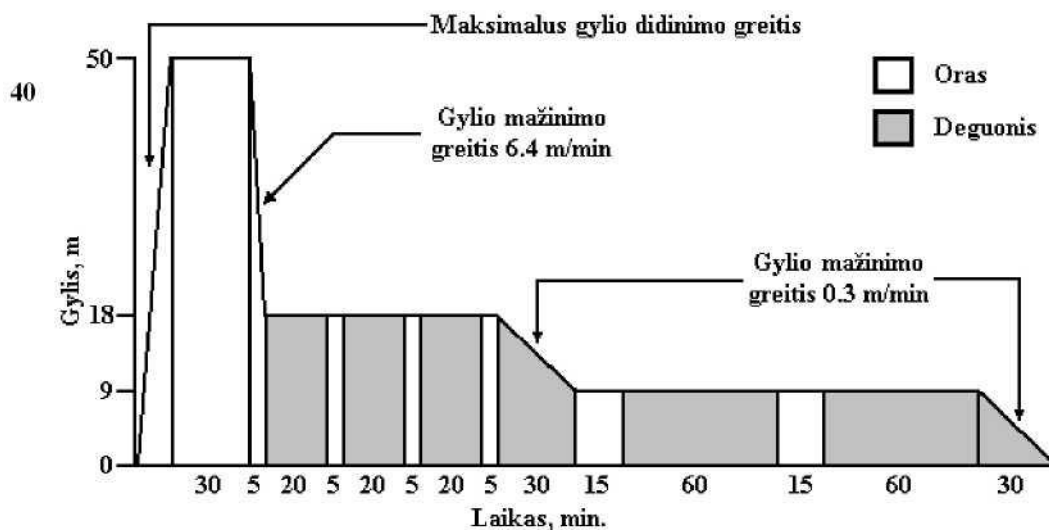
**Bendras dekompresijos laikas – 4 val. 45 min.
(neįskaitant maksimalaus gylio pasiekimo laiko)**

GYDOMOSIOS REKOMPRESIJOS KVĖPUOJANT ORU IR DEGUONIMI TREČIASIS REŽIMAS

3 grafikas

**Bendras dekompresijos laikas – 5 val. 19 min.
(neįskaitant maksimalaus gylio pasiekimo laiko)**

GYDOMOSIOS REKOMPRESIJOS KVĖPUOJANT ORU REŽIMAI

1 lentelė

Režimo Nr.	Maksimalus slėgis, MPa (m H ₂ O st.)	Maksimalaus slėgio trukmė, min.	Perėjimo į pirmąjį sustojimą laikas, min.	Slėgis sustojimų metu, m H ₂ O st.																				Bendrasis dekompre sijos laikas	
				40	38	36	34	32	30	28	26	24	22	20	18	16	14	12	10	8	6	4	2		
				Sustojimų trukmė kvėpuojant oru, min.																				val.	min.
1	0.5 (50)	60	15	–	–	5	5	10	15	20	30	35	50	70	85	100	115	130	145	160	180	200	240	26	50
2	0.7 (70)	60	15	10	15	20	15	15	35	40	55	70	90	120	150	160	175	190	260	260	260	290	340	42	40
3	1.0 (100)	30	30	15	15	20	25	35	50	60	65	70	95	120	180	220	300	310	520	335	380	400	400	60	10

GYDOMOSIOS REKOMPRESIJOS KVĖPUOJANT DEGUONIMI PIRMASIS REŽIMAS

4 grafikas

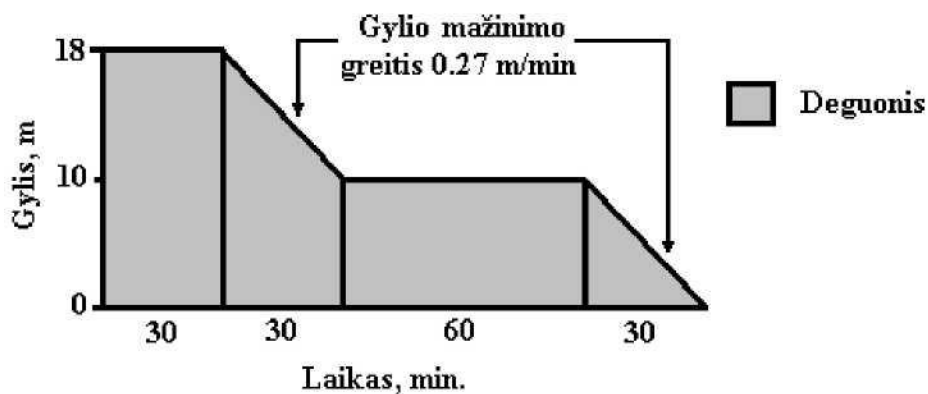
Bendras dekompresijos laikas – 2 val.

GYDOMOSIOS REKOMPRESIJOS KVĖPUOJANT DEGUONIMI ANTRASIS REŽIMAS

5 grafikas

Bendras dekompresijos laikas – 2 val. 30 min.

Muitinės narų darbų saugos taisyklių
5 priedas

NARŲ VAISTINĖLĖ

1 lentelė

Eil. Nr.	Pavadinimas	Paskirtis ir naudojimo būdas
1	2	3
Vidiniai vaistai		
1.	Acetilsalicilo rūgštis (aspirinas)	Dekompresinės ligos atveju gerti po 1 tabletę tris kartus per dieną
2.	Askorbino rūgštis (vitaminas C)	Plautinės apsinuodijimo deguonimi formos atveju gerti po 1 tabletę tris kartus per dieną
3.	Metamizolis (analginas)	Įvairių skausmų atvejais (išskyrus skausmą esant dekompresinei ligai ir pilvo skausmą) išgerti 1 tabletę
4.	Nitroglicerinas	Esant ūmiam skausmui širdies plote, jei nepadeda validolis, padėti 1 tabletę po liežuviu. Jei skausmas nepraeina, po 5–7 minučių pakartoti
5.	Valerijono ekstraktas	Susijaudinus išgerti 1 ar 2 tabletes
6.	Validolis	Esant skausmui širdies plote padėti 1 tabletę po liežuviu
7.	Salbutenolis	Aerolis inhaliacijoms – dusulio priepuolio metu
Išviršiniai vaistai		
8.	Amonio chloridas (amoniakas)	Netekus sąmonės laikyti prie nukentėjusiojo šnervių amoniaku suvilgytą tamponą ar vatos gabalėlį
9.	„Hansaplast“	Odos įbrėžimams apipurkšti
10.	Jodas	Žaizdos kraštams patepti
11.	Koldarganas	Esant nepakankamam ausų „prasipūtimui“ įlašinti po 2 ar 3 lašus į kiekvieną ausį. Nenaudoti esant alergijai jodui!
12.	Levomikolis	Nedidelių nudegimų sritims tepti
13.	Sulfacetamidas (sulfacilis – natriis)	Lašinti į akis patekus svetimkūniui
14.	Vandenilio peroksidas	Nedidelėms žaizdoms plauti
Tvarsliava		
15.	Formą išlaikantys įtvarai	Galūnėms ar jų dalims įtvirti traumų atvejais
16.	Nesterili vata	Žaizdoms sutvarkyti
17.	Paprastas leukopleistras	Smulkioms žaizdoms užklijuoti, tvarsčiams sutvirtinti
18.	Pirmosios pagalbos paketas	Suteikti pagalbą kraujavimo ir (arba) kaulų lūžių atvejais
19.	Sterilus tvarstis	Tvarstyti
20.	Sterilus tvarstis	Tvarstyti
Medicinos pagalbos priemonės		
21.	Medicininė pipetė	Vaistams lašinti
22.	Medicininis termometras	Kūno temperatūrai matuoti
23.	Orofaringinis vamzdelis	Įkišti į burną atliekant dirbtinį kvėpavimą
24.	Termoforas	Kūno dalims šildyti ar vėsinti
25.	Timpa	Arteriniam kraujavimui galūnių srityje sustabdyti

Eil. Nr.	Pavadinimas	Paskirtis ir naudojimo būdas
1	2	3
26.	Žiodiklis	Nukentėjusiojo burnai pražiodyti. Prireikus įkišti žiodiklį pagal skruostą už krūminių dantų, paspaudus rankenėlę pražiodyti burną
Pagalbinės priemonės		
27.	Krepšys	Rinkiniui sudėti
28.	Peilis	Naro drabužiams plauti
29.	Šilumą atspindinti folija	Kūnui sušildyti
30.	Žirklys	Tvarsliavai kirpti
31.	Vaistinėlių sąrašas	
32.	Vaistinėlių naudojimo instrukcija	

Muitinės narų darbų saugos taisyklių
6 priedas

NARŲ DARBO IR POILSIO REŽIMAS

- Nėrimų skaičius į tą patį gylį pamainos metu neturi viršyti:
 - kai nėrimo gylis iki 6 m, – 8 nėrimų;
 - kai nėrimo gylis nuo 6 m iki 12 m, – 6 nėrimų;
 - kai nėrimo gylis nuo 12 m iki 20 m, – 3 nėrimų;
 - kai nėrimo gylis nuo 20 m iki 30 m, – 2 nėrimų;
 - kai nėrimo gylis nuo 30 m iki 40 m, – 1 nėrimo.
- Atliekant pakartotinius nėrimus į skirtingus gylius bendras nėrimų skaičius per 24 val. negali viršyti nėrimų skaičiaus, leidžiamo didžiausiam gyliui.
- Bendras maksimalus laikas padidėjusio slėgio sąlygomis per 24 val. negali viršyti 6 val. Jei naras padidėjusio slėgio sąlygomis išbuvo 6 ar daugiau valandų, kitas nėrimas galimas tik praėjus 24 val. po paskutinės dekompresijos. Jei naras išbuvo padidėjusio slėgio sąlygomis daugiau kaip 10 val., tai kitas nėrimas galimas tik po 48 val. po paskutinės dekompresijos.
- Narams turi būti skiriamas poilsio laikas prieš ir po nėrimo:

NARŲ POILSIO REŽIMAS

1 lentelė

Gylis, m	Buvimo gylyje laikas, min.	Poilsio laikas prieš nėrimą, min.	Poilsio laikas po nėrimo, min.
Iki 12	Iki 120	30	30
	120-:-360	45	45
12–30	Iki 240	60	120
30–40	Iki 105	90	180

PASTABOS:

1. Poilsio metu narai atleidžiami nuo visų darbų, galima tik med. apžiūra, įrangos darbinis patikrinimas.
2. 1 val. prieš poilsį negalima dirbti sunkių fizinių darbų.
3. Pailsėję po nėrimo narai turi būti atleidžiami nuo sunkių fizinių darbų iki pamainos pabaigos.

5. Pirminiam treniruotumui, esant kenksmingiems veiksniams, įgyti narai atlieka nėrimus į 5–20 m, 20–30 m, 30–40 m gylį, išbūdami gylyje ne mažiau kaip 20 min. Nėrimų skaičių į kiekvieną gylį nustato nėrimo vadovas, remdamasis naro profesiniu pasiruošimu, jo organizmo ypatumais.

6. Norint palaikyti narų kvalifikaciją, jiems yra privalomos darbo (treniruočių) po vandeniu metinės normos – po 60 val. narui ir nėrimo vadovui.

7. Esant dideliems intervalams tarp nėrimų, treniruotumas atstatomas vadovaujantis 1 lentele.

TRENIRUOTUMO ATSTATYMAS

2 lentelė

Pasiektas gylis, m	Pertraukos tarp nėrimų trukmė, paros		
	Iki 45	45 -:- 90	Daugiau kaip 90
6 -:- 20	Leidžiama	Leidžiama	1 nėrimas į 10 m gylį, 20 min.
20 -:- 40	Leidžiama	1 nėrimas į 10 m gylį, 20 min.	1 nėrimas barokameroje į 40 m gylį, 20 min. 1 nėrimas į 10 m gylį, 20 min.

8. Jei numatoma nerti į gylį, viršijantį pasiektą, treniruotės atliekamos pagal 4 lentelę.

NARO PASIRENGIMAS NERTI Į DIDESNIUS NEI PASIEKTUS GYLIUS

3 lentelė

Pasiektas gylis, m	Planuojamas nėrimo gylis, m	
	20 -:- 30	30 -:- 40
5 -:- 20	Treniruotės nereikia	1 nėrimas į 30 m gylį, 20 min.
20 -:- 40	Treniruotės nereikia	Treniruotės nereikia

9. Pirminis treniruotumas azoto narkotiniam poveikiui ir kitiems veiksniams įgyjamas atliekant nėrimus barokameroje į 40 m gylį, išbūnant 20 min. Intervalai tarp nėrimų – 2 dienos. Dekompresiniai nėrimai barokameroje nurodyti 5 lentelėje.

10. Treniruotumas, esant azoto narkotiniam poveikiui ir veikiant faktoriams, palaikomas atliekant nėrimus barokameroje vieną kartą per mėnesį į 40 m gylį, išbūnant 15 min.

11. Narams prieš nėrimą barokameroje suteikiama 1 val. poilsio, po nėrimo narai atleidžiami nuo sunkaus fizinio darbo iki darbo pamainos pabaigos. Po nėrimo barokameroje

narai privalo išbūti šalia jos – 2 val.

DEKOMPRESIJOS REŽIMAI TRENIRUOČIŲ BAROKAMEROJE METU, KVĖPUOJANT ORU IR DEGUONIMI

4 lentelė

Nėrimo gylis, m	Buvimo gylyje laikas	Perėjimo į paviršių ar I sustojimą laikas, m	Sustojimo gylis, m																		BENDRAS dekompresijos laikas, min., kvėpuojant					
			36	34	32	30	28	28	26	26	24	22	20	18	16	14	12	10	8	6					4	2
			Laikas sustojimų metu, min.																							
			Kvėpuojant oru												Kvėpuojant oru (deguonimi)						oru		deguonimi			
																					val.	min.	val.	min.		
40	20	5	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	5	6(3)	10(5)	12(6)	20(10)	–	58	–	34		

Muitinės narų darbų saugos taisyklių
7 priedas

NARŲ ĮRANGOS DEZINFEKAVIMO INSTRUKCIJA

1. Siekiant narus apsaugoti nuo infekcinių ligų narų įranga dezinfekuojama:
 - 1.1. prieš eksploatavimo pradžią;
 - 1.2. po periodinio patikrinimo;
 - 1.3. po remonto;
 - 1.4. pasireiškus infekciniams ir odos susirgimams tiems narams, kurie naudojami narų įranga;
 - 1.5. atliekant darbinį naro reikmenų patikrinimą.
2. Dezinfekuojamos šios narų įrangos detalės:
 - 2.1. tiesiogiai besiliečiančios su naro kūno paviršiumi;
 - 2.2. kvėpuojamojo oro tiekimo ertmės.
3. Dezinfekuojant narų įrangos detales turi būti laikomasi gamintojo instrukcijų reikalavimų dėl dezinfekcijos.
4. Įrangos detalės prieš dezinfekciją nuplaunamos vandeniu ir sausai nuvalomos švariu skudurėliu. Uoliau plaunant naudojamas muilas.
5. Dezinfekuojama medžiagomis, registruotomis Sveikatos apsaugos ministerijos.
6. Dezinfekavimo priemonės darbinis tirpalas naudojamas pagal gamintojo instrukciją.
7. Po dezinfekcijos negali likti marlės ar audinio atplaišų ant detalių.
8. Įrangos dezinfekcijai negalima naudoti vatos tamponų.

Muitinės narų darbų saugos taisyklių
8 priedas

LAIKINOJO NARŲ ATLEIDIMO NUO NARDYMO ORIENTACINIAI TERMINAI

Persirgę nespecifinėmis narų ligomis narai turi būti atleidžiami nuo nardymo remiantis reikalavimais, pateiktais šioje lentelėje. Jei šių ir kitų ligų gydymas buvo stacionarus, pasveikęs naras privalo pasitikrinti sveikatą, ar tinka dirbti naru.

Eil. Nr.	Ligos ir patologinės būklės	Orientacinis atleidimo nuo nardymo laikas po pasveikimo
1.	Radikulitas	7 paros
2.	Gripas	6 paros
3.	Bronchitas	7 paros
4.	Plaučių uždegimas	30 parų
5.	Minkštųjų audinių sutrenkimas, ištinimas	5 paros
6.	Sąnarių patempimas	7 paros
7.	Minkštųjų audinių žaizdos	7 paros
8.	Pūliniai	Nuo 5 iki 10 parų
9.	I ir II laipsnio nudegimai	7 paros
10.	I ir II laipsnio nušalimai	7 paros
11.	Hemorojus	7 paros
12.	Sinusitas	8 paros
13.	Kraujavimas iš nosies	5 paros
14.	Angina	12 parų
15.	Ausų uždegimas	Nuo 5 iki 20 parų
16.	Danties pašalinimas	Nuo 3 iki 7 parų

Muitinės narų darbų saugos taisyklių
9 priedas

MEDICINOS PAGALBA NARŲ LIGŲ ATVEJAIS

Eil. Nr.	Ligos ir patologinės būklės	Pirmoji pagalba
1.	Dekompresinė liga	– Deguonies inhaliacija – Skubi gydomoji rekompresija, parinkus atitinkamą režimą – Iškviesti narų gydytoją – Prireikus gaivinti
2.	Plaučių barotrauma	– Deguonies inhaliacija – Skubi gydomoji rekompresija, parinkus atitinkamą režimą – Iškviesti narų gydytoją – Prireikus gaivinti
3.	Ausų ir pridėtinių nosies ertmių barotrauma	– Skausmo malšinimas – Kraujavimo stabdymas – Sterilus tvarstis ant ausies – Siuntimas arba gabenimas į gydymo įstaigą
4.	Barohipertenzinis sindromas	– Skausmo malšinimas – Kraujavimo stabdymas – Esant reikalui gabenti į gydymo įstaigą
5.	Apspaudimas	– Skausmo malšinimas – Kraujavimo stabdymas – Elementari reanimacija, jeigu būtina – Esant regėjimo sutrikimams, būtina okulisto konsultacija
6.	Apsinuodijimas išmetamosiomis dujomis	– Kvėpavimas švairiu oru arba deguonimi – Elementari reanimacija, jeigu būtina – Oksigenobaroterapija – Siuntimas arba gabenimas į gydymo įstaigą
7.	Apsinuodijimas deguonimi	– Nutraukti kvėpavimą deguonimi barokameroje arba mažinti slėgį barokameroje – Elementari reanimacija, jeigu būtina

Eil. Nr.	Ligos ir patologinės būklės	Pirmoji pagalba
8.	Deguonies badas	– Deguonies inhaliacija – Elementari reanimacija, jeigu būtina
9.	Apsinuodijimas anglies dioksidu	– Deguonies inhaliacija – Elementari reanimacija, jeigu būtina
10.	Azoto narkozė	– Gylio mažinimas laikantis dekompresijos režimo
11.	Skendimas	– Elementari reanimacija, jeigu būtina – Kviesti reanimacinę brigadą – Gabenti į gydymo įstaigą
12.	Sušalimas	– Šildymas – Elementari reanimacija, jeigu būtina
13.	Perkaitimas	– Vėsinti – Elementari reanimacija, jeigu būtina
14.	Cheminiai ir terminai nudegimai	– Pažeistą vietą plauti tekančiu vandeniu – Malšinti skausmą – Sterilūs tvarsliai – Elementari reanimacija, jeigu būtina – Siuntimas arba gabenimas į gydymo įstaigą
15.	Apsinuodijimas naftos produktais	– Užterštas kūno vietas plauti muilu – Deguonies inhaliacija – Oksigenobaroterapija – Elementari reanimacija, jeigu būtina – Siuntimas arba gabenimas į gydymo įstaigą

Muitinės narų darbų saugos taisyklių
10 priedas

NARŲ DARBO ŽURNALAS

- Narų darbo žurnalas yra oficialus dokumentas, kuriame fiksuojama:
 - naro reikmenų darbiniai patikrinimai;
 - narų nėrimai nardant su bet kokiais reikmenų variantais;
 - nėrimo sąlygos bei darbų specifika.
- Žurnalas laikomas narų automobilyje, o nardymo metu – narų poste.
- Taisymai žurnale atliekami užbraukiant plona linija klaidingą įrašą ir šalia užrašant teisingą. Taisymas tvirtinamas įrašą ištaisiusio pareigūno parašu. Taisyti žurnalo įrašus be taisymo patvirtinimo draudžiama.
- Už teisingą žurnalo pildymą atsako nėrimo vadovas.
- Žurnalo lapai turi būti numeruoti, surišti ir antspauduoti teritorinės muitinės, kuriai priklauso narų stotis, antspaudu.
- Užbaigtas žurnalas turi būti saugomas archyvuose 15 metų.
- Narų darbo po vandeniui apskaitos lentelė (1 lentelė) pildoma taip:
 - pirmoje skiltyje nurodoma nėrimo data (metai, mėnuo, diena);
 - antroje skiltyje nurodoma dirbančiojo, atsarginio naro vardai ir pavardės;
 - trečioje skiltyje nurodoma akvalango baliono numeris, jeigu naro reikmenų komplekte numatytas rezervinis balionas, nurodomas jo numeris;
 - ketvirtoje skiltyje nurodoma nėrimui naudojamos įrangos pavadinimas:
 - jeigu naudojami ventiliuojami ar atviros kvėpavimo schemos žarniniai narų reikmenys, nurodomas šalmo arba kaukės tipas (pvz., AH-4, KMB-28);
 - jeigu naudojami autonominiai narų reikmenys, nurodomas oro tiekimo regulatoriaus tipas (pvz., VX-10, MK20/G500);

- 7.4.3. jeigu naudojama barokamera, nurodomas jos tipas (pvz., PDK-2, RKU);
- 7.5. penktoje skiltyje nurodoma baliono užpildymo data;
- 7.6. šeštoje skiltyje nurodomas slėgis balione(-uose), oro saugykloje;
- 7.7. septintoje skiltyje pasirašo narai, atlikę darbinį naro reikmenų (barokameros) patikrinimą ir išklause instruktažą;
- 7.8. 1–7 skiltis pildo prieš nėrimą dirbantis (atsarginis) naras;
- 7.9. aštuntoje skiltyje pasirašo narus instruktavęs nėrimo vadovas;
- 7.10. devintoje skiltyje pasirašo asmuo, atsakingas už narų sveikatos priežiūrą, leidžiantis narams nerti pagal sveikatos būklę;
- 7.11. dešimtoje skiltyje trupmena įrašomas vėjo greitis (m/s) ir bangavimas (balais); vėjo greitis skaitiklyje, bangavimas – vardiklyje; vėjo greitis matuojamas prietaisais arba pagal hidrometeorologijos stoties prognozę; bangavimo dydis nustatomas vizualiai;
- 7.12. vienuoliktoje skiltyje įrašomas išmatuotas tėkmės greitis (m/s);
- 7.13. dvyliktoje skiltyje trupmena įrašoma išmatuota oro ir vandens temperatūra;
- 7.14. tryliktoje skiltyje įrašomas vizualiai prieš nėrimą nustatytas vandens skaidrumas (m);
- 7.15. 10–13 skiltis prieš nėrimą užpildo nėrimo vadovas;
- 7.16. keturioliktoje skiltyje nurodomas maksimalus nėrimo gylis (m);
- 7.17. penkioliktoje skiltyje nurodomas nėrimo pradžios laikas;
- 7.18. šešioliktoje skiltyje nurodomas nėrimo pabaigos laikas;
- 7.19. septynioliktoje skiltyje nurodomas buvimo po vandeniu laikas, kurį sudaro nėrimo pabaigos laiko ir nėrimo pradžios laiko skirtumas;
- 7.20. aštuonioliktoje skiltyje nurodoma nėrimo vieta, trumpas darbo po vandeniu aprašymas ir kiti veiksniai, turintys įtakos nėrimui.

NARŲ DARBO PO VANDENIU APSKAITA

1 lentelė

Data	Vardas, pavardė	Baliono Nr.	Naudojamų naro reikmenų (barokameros) tipas	Baliono užpildymo data	Slėgis balione, bar	Išklausiusio instruktavimą ir reikmenų patikrinimą atlikusio naro parašas	Nėrimo vadovo parašas	Asmens, atsakingo už narų sveikatos priežiūrą, parašas
1	2	3	4	5	6	7	8	9

1 lentelės tęsinys

Nėrimo sąlygos					Darbo po vandeniu apskaita						Nėrimo vieta, trumpas darbo aprašymas, pastabos
Vėjo greitis/ bangavimas, m/s, balai	Tėkmės greitis, m/s	Oro/ vandens temperatūra, °C	Vandens skaidrumas (matomumas), m	Maksimalus gylis, m	Nėrimo pradžia		Nėrimo pabaiga		Buvimo po vandeniu laikas		
					val.	min.	val.	min.	val.	min.	
10	101	12	13	14	15		16		17		18

PASTABA. Laikas po vandeniu pradedamas skaičiuoti nuo to momento, kai naras ima kvėpuoti oru, tiekiamu iš aparato, o baigiamas, kai naras sausumoje, valtyje ar denyje baigia kvėpuoti aparato oru. Naudojant barokamerą laikas pradedamas skaičiuoti nuo barokameros dangčio uždarymo ir slėgio padidėjimo pradžios iki slėgio sumažėjimo ir dangčio atidarymo. Nardymams naudojant kaukę, kvėpavimo vamzdelį, plaukmenis, laikas skaičiuojamas nuo nardymo pradžios iki nardymo pabaigos ir naro išėjimo iš vandens. Laikas, kurį naras išbuvo

po vandeniui ar kameroje, įrašomas į Narų darbo žurnalą ir į Naro knygelę.

Muitinės narų darbų saugos taisyklių
11 priedas

Organizacijos pavadinimas

**NARO DEKOMPRESIJOS–REKOMPRESIJOS
KORTELĖ**

(data)

Naras _____
(vardas, pavardė)

Data _____

Nėrimo gylis (faktinis) _____

Nėrimo gylis parenkant dekompresijos režimą _____

Nėrimo pradžia ____ val. ____ min.

Kilimo iš gylio pradžia ____ val. ____ min.

Faktinė buvimo gylyje trukmė ____ min.

Buvimo gylyje trukmė parenkant pagrindinį arba ilgesnį dekompresijos režimą ____ min.

Pirmojo sustojimo gylis _____

Pakilimo į pirmąjį sustojimą laikas ____ val. ____ min.

Gydomosios rekompresijos režimas _____
(tipas ir numeris)

Sustojimo gylis, m	Sustojimo pradžios laikas		Sustojimo pabaigos laikas		Sustojimo trukmė, min.	Kvėpavimo mišinys	Pastabos
	val.	min.	val.	min.			
1	2	3	4	5	6	7	8

Nėrimo vadovas _____
(vardas, pavardė, parašas)

Narų gydytojas _____
(vardas, pavardė, parašas)

PASTABA. Narų gydytojas pasirašo tik tuo atveju, jeigu dalyvauja nėrimo metu arba atlieka gydomąją rekompresiją. Pastabose pažymima, kada narų gydytojas perima vadovavimą gydomajai rekompresijai.

NARŲ DARBO PO VANDENIU APSKAITA

1 lentelė

Data	Vardas, pavardė	Baliono Nr.	Naudojamų naro reikmenų (barokameros) tipas	Baliono užpildymo data	Slėgis balione, bar	Išklausiusio instruktavimą ir reikmenų patikrinimą atlikusio naro parašas	Nėrimo vadovo parašas	Asmens, atsakingo už narų sveikatos priežiūrą parašas
1	2	3	4	5	6	7	8	9

1 lentelės tęsinys

Nėrimo sąlygos					Darbo po vandenių apskaita						Nėrimo vieta, trumpas darbo aprašymas, pastabos
Vėjo greitis/ bangavimas, m/s, balai	Tėkmės greitis, m/s	Oro/ vandens temperatūra, °C	Vandens skaidrumas (matomumas), m	Maksimalus gylis, m	Nėrimo pradžia		Nėrimo pabaiga		Buvimo po vandenių laikas		
					val.	min.	val.	min.	val.	min.	
10	101	12	13	14	15		16		17		18

PASTABA. Laikas po vandenių pradedamas skaičiuoti nuo to momento, kai naras ima kvėpuoti oru, tiekiamu iš aparato, o baigiamas, kai naras sausumoje, valtyje ar denyje baigia kvėpuoti aparato oru. Naudojant barokamerą laikas pradedamas skaičiuoti nuo barokameros dangčio uždarymo ir slėgio padidėjimo pradžios iki slėgio sumažėjimo ir dangčio atidarymo. Nardymams naudojant kaukę, kvėpavimo vamzdelį, plaukmenis, laikas skaičiuojamas nuo nardymo pradžios iki nardymo pabaigos ir naro išėjimo iš vandens. Laikas, kurį naras išbuvo po vandenių ar kameroje, įrašomas į Narų darbo žurnalą ir į Naro knygelę.

Muitinės narų darbų saugos taisyklių
12 priedas

NARO KNYGELĖ

KNYGELEĮ IŠDAVUSI ORGANIZACIJA

NARO KNYGELĖ
Nr. ____

200__ m. _____ __ d.

IŠDAVIMO VIETA

1 p.

2 p.

Vardas(-ai)

Pavardė(-ės)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Asmens kodas

Išsilavinimas: aukštasis; aukštesnysis; vidurinis;
pagrindinis.

(Pabraukti, kas tinka)

Naro pradinio parengimo kursų pavadinimas,
mokslo vieta ir
baigimo metai _____

_____ m. _____ d.

Fotonuotruk a
A.V.

Knygelę išdavusios įstaigos vadovo parašas, vardas,
pavardė

3 p.

1. Naro knygelė – tai bendras visoms įmonėms, įstaigoms ir organizacijoms dokumentas, išduodamas asmens mokymo vietoje, baigus pirminį narų mokymo kursą, suteikiantis narų kvalifikacijos laipsnį.

2. Naro knygelė – tai dokumentas, patvirtinantis naro kvalifikaciją, leidžiamą nusileidimo gylį laiką, praleistą po vandeniu, ir atliktų darbų pobūdį.

3. Naro knygelė – tai asmeninis naro dokumentas, kuris turi būti laikomas darbo vietoje.

4. Naro knygelę užpildo narų stoties vadovas arba kitas asmuo, kurį paskiria narų organizacijos vadovas ir kuris atsako už teisingus įrašus knygelėje.

5. Pagrindinės narų knygelės pastraipos apskaičiuotos 12 metų, vėliau knygelė keičiama nauja.

6. Pametęs naro knygelę, jos dublikatą išduoda narų kvalifikacinė komisija.

4 p.

20__ m. _____ d.

_____, narų kvalifikacinės
(Komisijos pavadinimas)
komisijos 20__ m. _____ d. protokolu Nr. _____
ir _____
(Atestaciją vykdančios organizacijos pavadinimas)
20__ m. _____ d. įsakymu Nr. _____
patvirtinta kvalifikacija: _____
A. V. _____
(Atestacinės komisijos pirmininko parašas, vardas,
pavardė)

Kasmetinės narų atestacijos rezultatai:

20__ m. _____ d.

_____, narų kvalifikacinės
(Komisijos pavadinimas)
komisijos 20__ m. _____ d. protokolu Nr. _____
ir _____
(Atestaciją vykdančios organizacijos pavad.)
20__ m. _____ d. įsakymu Nr. _____
patvirtinta kvalifikacija: _____
A. V. _____
(Atestacinės komisijos pirmininko parašas, vardas,
pavardė)

[illegible]

Iš viso dokumentais patvirtintų valandų,
praleistų po vandeniu: ____ val.(_____)
vadovas

Organizacijos pavadinimas

Parašas _____ Vardas ir pavardė _____
 A. V. _____

11-12 p.

20__ metų darbo po vandeniu apskaita							20__ metų darbo charakteristika	
Mėnuo	Laikas po vandeniu (gylyje)					Narų darbo vadovo parašas		
	Iki 12m	12–20 m	20–40 m	Daugiau kaip 40 m	Iš viso			
Sausis								
Vasaris								
Kovas								
Balandis								
Gegužė								
Birželis								
Liepa								
Rugpjūtis								
Rugsėjis								
Spalis								
Lapkritis								
Gruodis								

Iš viso dirbta po vandeniu ____ val. ____ valandų, ____ vadovas

Organizacijos pavadinimas

Parašas

Vardas ir pavardė
A.V. 13–25 p.

Darbo pobūdis:

gelbėjimo _____ val.

povandeniniai hidrotechniniai _____ val.

povandeniniai laivo remonto _____ val.

metalo suvirinimas ir pjaustymas _____ val.

paskendusį objektų iškėlimas _____ val.

_____ val.

Naudojama narų įranga:

ventiliuojama _____ val.

atviros kvėpavimo schemos _____ val.

barokamera _____ val.

_____ val.

Ypatingos žymos:

Narų stoties vadovas arba jį pavaduojantis asmuo:

Parašas

Vardas ir pavardė

26–37 p.

Specialaus mokymo rezultatai

Nuo 20__ m. ____ d. iki 20__ m. ____ d. buvo mokytas ir įvertintas:

Įvykdė _____ valandų darbo po vandeniu normą iki _____ m gylio,

_____ narų kvalifikacinės (Komisijos pavadinimas)

komisijos 20__ m. ____ d. protokolu Nr. _____ ir _____

(Mokymą vykdančios organizacijos pavadinimas)

20__ m. ____ d. įsakymu Nr. _____ patvirtinta kvalifikacija: _____

A. V. _____

(Kvalifikacinės komisijos pirmininko parašas, vardas, pavardė)

40–44 p.

Muitinės narų darbų saugos taisyklių
13 priedas

Veiksmai avariniais atvejais

Eil. Nr.	Avarinė situacija	Veiksmai	
		Nėrimo vadovo	Narų
1	2	3	4
1.	Signalinės virvės užstrigimas (susipainiojimas)	Gavęs iš avarinio naro signalą „Isipainiojau, negaliu išsilaisvinti be pagalbos“, turi pasiūsti atsarginį narą, kad jis padėtų išsilaisvinti signalinę virvę, o jei tai nepavyks, nupjauti signalinę virvę iš abiejų susipainiojimo vietos pusių ir surišti ją tiesiuoju mazgu. Gavus signalą „Kelk. Kyla į paviršių“ pradėti narų pakėlimą. Draudžiama kelti avarinį narą esant užstrigusiai jo signalinei virvei.	Užstrigus signalinei virvei avarinis naras turi nutraukti darbus ir grįžti pagal virvę (ją surinkdamas), surasti užstrigimo vietą pabandyti ją išpainioti. Jeigu to padaryti nepavyksta, duoti signalą „Isipainiojau, negaliu išsilaisvinti be pagalbos“. Atvykus atsarginiam narui dar kartą pabandyti išpainioti signalinę virvę, nepavykus to padaryti, reikia nupjauti ją iš abiejų susipainiojimo vietos pusių, surišti tiesiuoju mazgu ir pradėti kontroliuojamąjį pakilimą.
2.	Signalinės jungties užstrigimas (susipainiojimas) turint alternatyvaus kvėpavimo šaltinį	Gavus iš dirbančiojo naro signalą „Isipainiojau, negaliu išsilaisvinti be pagalbos“, pasiūsti atsarginį narą kad jis padėtų išsilaisvinti signalinę jungtį, o jei to nepavyks, nurodyti avariniam narui pradėti kvėpuoti iš alternatyvaus kvėpavimo šaltinio ir nupjauti signalinę jungtį bei pradėti avarinio naro pakėlimą. Draudžiama kelti avarinį narą esant užstrigusiai jo signalinei jungčiai.	Užstrigus signalinei jungčiai, avarinis naras turi nutraukti darbus ir grįžti pagal jungtį (ją surinkdamas), surasti užstrigimo vietą pabandyti ją išpainioti. Jeigu to padaryti nepavyksta, duoti signalą „Isipainiojau, negaliu išsilaisvinti be pagalbos“. Atvykus atsarginiam narui, dar kartą pabandyti išpainioti signalinę jungtį, nepavykus to padaryti, avarinis naras turi pradėti kvėpuoti iš alternatyvaus kvėpavimo šaltinio, nupjauti signalinę jungtį ir pradėti kontroliuojamąjį pakilimą.
3.	Signalinės jungties (virvės) nutrūkimas nardant nuo ledo arba su pasunkintais svoriais	Nutrūkus signalinei jungčiai, turi numatyti atstumą ir kryptį, kur yra avarinis naras, ir jo paieškai pasiūsti atsarginį narą kad jis padėtų jam iškilti į paviršių. Taip pat turi būti paruoštos reanimacijos priemonės avariniam narui gaivinti.	Avarinis naras pajutęs, kad, nardant po ledu arba su pasunkintais svoriais, nutrūko jo signalinė jungtis (virvė), turi sustoti ir laukti, kol jį suras atsarginis naras ir padės jam iškilti į paviršių.

Eil. Nr.	Avarinė situacija	Veiksmai	
		Nėrimo vadovo	Narų
1	2	3	4
4.	Oro tiekimo nutrūkimas	Sužinoję, kad avariniam narui nutrūko oro tiekimas, turi duoti nurodymą traukti avarinį narą be sustojimų, bandyti atstatyti oro tiekimą jei nardymui naudojami žarniniai arba ventiliuojamieji narų reikmenys, ir paruošti reanimacijos priemones avariniam narui gaivinti.	Nutrūkus oro tiekimui, avarinis naras turi nutraukti darbus, pasinaudoti alternatyviu kvėpavimo šaltiniu ir pradėti kontroliuojamąjį pakilimą. Jeigu alternatyvaus kvėpavimo šaltinio nėra arba jis nesuveikė, avarinis naras turi pradėti avarinį pakilimą. Jeigu avariniam narui iškilti neleidžia signalinė jungtis ar virvė, jis turi ją nedelsdamas nupjauti ir pradėti avarinį pakilimą.
5.	Nuolatinis oro tiekimas	Pastebėjęs, kad nekontroliuojamai kyla burbulai, turi paklausti dirbantį narą apie savijautą ir išsiaiškinti šio įvykio priežastis. Gavus avarinį signalą arba signalą „Kelk. Kylu į paviršių“, duoti nurodymą pradėti naro pakilimą.	Esant per stipriam oro tiekimui, avarinis naras turi nutraukti darbus, pasinaudoti alternatyviu kvėpavimo šaltiniu ir pradėti kontroliuojamąjį pakilimą. Jeigu alternatyvaus kvėpavimo šaltinio nėra ar jis nesuveikė, avarinis naras turi išsiimti kandiklį iš burnos, kvėpuoti iš burbulų pro nestipriai suspaustas lūpas ir pradėti kontroliuojamąjį arba avarinį pakilimą.
6.	Sauso tipo hidrokostiumo suplyšimas	Sužinojus apie sauso tipo hidrokostiumo suplyšimą duoti nurodymą baigti darbus, o gavus avarinį signalą arba signalą „Kelk. Kylu į paviršių“ duoti nurodymą pradėti naro pakilimą.	Jeigu pažeidus hidrokostiumą pradeda mažėti naro plūdrumas, avarinis naras turi nutraukti darbus ir pradėti kontroliuojamąjį arba avarinį pakilimą. Esant galimybei turi bandyti užspausti ranka įplyšimo vietą kad vanduo nepatektų į kostiumą.
7.	Vandens patekimas į kaukę arba į visą veidą dengiančią kaukę	Sužinojus apie kaukės ar visą veidą dengiančios kaukės nesandarumą, duoti nurodymą baigti darbus, o gavus avarinį signalą arba signalą „Kelk. Kylu į paviršių“, duoti nurodymą pradėti naro pakilimą.	Jeigu darbo po vandeniu metu į kaukę ar į visą veidą dengiančią kaukę patenka vanduo, avarinis naras, prilaikydamas kaukę ranka, turi užversti galvą atgal, kad kaukės stiklas būtų horizontalioje padėtyje ir pabandyti per nosį į kaukę įpūsti oro, kuris išstumtų vandenį. Jei šiuo būdu vandens pašalinti neįmanoma, avarinis naras turi nutraukti darbus ir pradėti kontroliuojamąjį arba avarinį pakilimą. Pakilimo metu avarinis naras turi stipriai prispausti kaukę prie veido ranka ir daryti stiprius išpūtimus per nosį į kaukę.
8.	Svorių pametimas	Gavus avarinį signalą arba signalą „Kelk. Kylu į paviršių“, duoti nurodymą pradėti naro pakilimą.	Naras, pametęs svorių diržą po vandeniu, turi kuo greičiau imtis priemonių teigiamam plūdrumui kompensuoti (išleisti orą iš plūdrumo kompensatoriaus, sauso tipo hidrokostiumo, įsikibti į ką nors) ir pradėti kontroliuojamąjį arba avarinį pakilimą.

Eil. Nr.	Avarinė situacija	Veiksmai	
		Nėrimo vadovo	Narų
1	2	3	4
9.	Plūdrumo kompensatoriaus arba sauso tipo hidrokostiumo oro pripūtimo mygtuko užstrigimas nuspaustoje padėtyje	Gavus avarinę arba signalą „Kelk. Kyla į paviršių“, duoti nurodymą pradėti naro pakilimą.	Užstrigus plūdrumo kompensatoriaus arba sauso tipo hidrokostiumo pripūtimo mygtukui nuspaustoje padėtyje, avarinis naras turi kuo skubiau atjungti oro tiekimo žarnelę greitos fiksacijos jungtimi, stengtis atstatyti plūdrumą ir nutraukęs darbus pradėti kontroliuojamąjį pakilimą.
10.	Nekontroliuojamas naro išmetimas į vandens paviršių	Turi atkreipti dėmesį, ar avariniam naru nepasireiškė barotraumos požymių.	Nekontroliuojamo išmetimo į vandens paviršių metu avarinis naras turi imituoti garsą „aa“, kad pašalintų perteklinį slėgį plaučiuose ir bandyti rankomis ir kojomis sumažinti kilimo greitį.

PASTABOS:

1. Kontroliuojamasis naro pakilimas turi vykti laikantis ryšio palaikymo taisyklių, t. y. davus signalą „Kelk. Kyla į paviršių“ ir gavus atsakymą „Kilk. Pradedame kelti“.
2. Avarinis pakilimas pradedamas davus avarinę signalą „Pavojus! Man blogai! Nedelsdamas kelk!“, jeigu tai yra įmanoma.
3. Avarinis naro pakilimas gali būti įvykdytas:
 - 3.1. nekontroliuojant pakilimo greičio plaukmenimis;
 - 3.2. numetus svorių diržą;
 - 3.3. numetus arba nupjovus pasunkintus naro svorius;
 - 3.4. panaudojus plūdrumo kompensatoriaus arba sauso tipo hidrokostiumo keliamąją jėgą.
4. Vykdam dekompresinius nėrimus, jeigu yra galimybė, reikia stengtis atlikti numatytą dekompresiją, o iškilus avariniais atvejais skubiai avarinį narą paguldyti į barokamerą gydymui.

Muitinės narų darbų saugos taisyklių
14 priedas

**NĖRIMO SAUGUMO PATVIRTINIMO LAPAS
DIVING SAFETY CONFIRMATION SHEET**

1. NĖRIMO DATA/LAIKAS: nuo iki
DIVING DATE/TIME: from..... to
2. NĖRIMO TIKSLAS:
DIVING PURPOSE:
3. VIETA:
PLACE:
4. KRANTINĖ:
QUAY:
5. LAIVO PAVADINIMAS:
NAME OF SHIP:
6. KITI ĮTRAUKTI PLAUKIOJANTYS OBJEKTAI:

(Laivai, esantys šalia arba 50 m atstumu)

OTHER FLOATING OBJECTS INCLUDED:

(Ships nearby or within a distance of)

SAUGUMO REIKALAVIMAI:

SAFETY REQUIREMENTS:

- Sraigai, papildomi aktyvūs vairai, vairo plunksna(-os), stabilizatoriai ir kiti povandeniniai judantys įrenginiai yra išjungti.
Screw propellers, additional active rudders, rudder plate(-s), stabilizers and other underwater moving devices are turned off.
- Visos povandeninės įtekėjimo ir ištekėjimo angos yra uždaros.
All underwater inflow-outflow openings are closed.
- Laivo korpuso protektorinė ar katodinė apsauga yra išjungta.
Protector or cathodic protection of ship hull is turned off.
- Hidroakustiniai prietaisai yra išjungti.
Hydroacoustic devices are turned off.
- Jokie daiktai nebus keliami, nuleidžiami, perkeliama už borto.
No objects will be raised, lowered or moved overboard.
- Uosto akvatorijoje ir jūroje povandeninių darbų metu naudojamos signalinės šviesos ir ženklai, atitinkantys 1972 m. tarptautinių laivų susidūrimų jūroje prevencijos taisyklių (COLREG 72) reikalavimus.
Signal lights and signs used in the port water area and at sea during underwater works comply with the requirements of the international regulations for preventing collisions at sea, 1972 (COLREG 72).
- 50 m spinduliu nuo naro darbo vietos nebus atliekami jokie darbai ar laivų judėjimas krantinės akvatorijoje, galintys turėti įtakos narų saugumui.
No works or movement of ships in the port water area that could endanger divers will take place within a distance of 50 m from the working place.
- Laivo kapitonas ir darbų rajone esančių įmonių atsakingi asmenys yra supažindinti su narų saugumą užtikrinančiomis priemonėmis.
Ship master and responsible persons of enterprises located within a working zone are familiar with the measures ensuring divers' safety.

VISAIS ATVEJAIS, SIEKIANČI IŠVENGTI NEATSARGIŲ VEIKSMŲ, TURI BŪTI IŠKABINTI PERSPĖJAMIEJI UŽRAŠAI APIE DIRBANČIUS PO VANDENIU NARUS.
WITH A VIEW TO AVOIDING CARELESS ACTIONS, WARNING NOTICES ON DIVERS WORKING UNDER WATER MUST ALWAYS BE DISPLAYED.

ATSAKINGI ASMENYS:

RESPONSIBLE PERSONS:

Darbovietės pavadinimas Name of workplace	Vardas, pavardė Name, surname	Pareigos Position	Parašas, data/laikas Signature, date/time

SURAŠĖ:

DRAWN UP BY:

(pareigos, vardas, pavardė, parašas, data/laikas)

(position, name, surname, date/time)
